

**UCHWAŁA NR XXIV/120/2019
RADY MIEJSKIEJ W DOBRYM MIEŚCIE**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024”.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 506, z późn. zm.) oraz art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U z 2019 r., poz. 1507, z późn. zm.) **Rada Miejska w Dobrym Mieście uchwala, co następuje:**

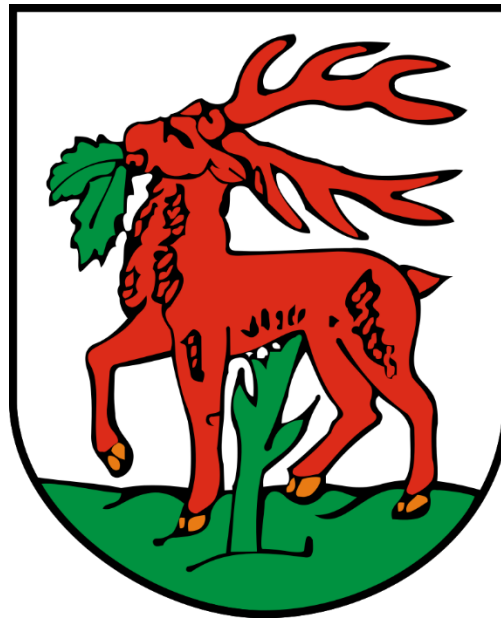
§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrego Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Ryszard Łańko

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DOBRE MIASTO NA LATA 2019-2024

Dobre Miasto 2019 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
PRAWNE UWARUNKOWANIA STRATEGII	4
ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	5
METODY I TECHNIKI PRACY NAD DOKUMENTEM STRATEGII	8
2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE DOBRE MIASTO	9
2.1 CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY, POŁOŻENIE, KONKURENCYJNOŚĆ.....	9
2.2 UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE	12
2.2 GOSPODARKA I RYNEK PRACY	18
2.3 SYSTEM EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY.....	31
2.4 ZASOBY MIESZKANIOWE	36
2.5 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	41
2.6 DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I OBSZAR EKONOMII SPOŁECZNEJ.....	45
OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE	48
2.7 DIAGNOZA SYTAUCJI RODZIN.....	50
SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ	57
ANALIZA SWOT	61
ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DOBRE MIASTO NA LATA 2019-2024	63
Realizacja Obszaru Strategicznego: Wspieranie Rodziny i jej Członków	66
Realizacja Obszaru Strategicznego: Rynek Pracy	69
Realizacja Obszaru Strategicznego: Wspieranie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	72
Realizacja Obszaru Strategicznego: Zrównoważony rozwój Mieszkańców Gminy.....	74
Realizacja Obszaru Strategicznego: Budowanie sektora pozarządowego i ekonomii społecznej	78
Monitoring i ewaluacja Strategii.....	81
Źródła finansowania Strategii	82
Załącznik nr 1	84
Wzór ankiety ewaluacyjnej dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024.....	84

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania w jednostce samorządu terytorialnego oraz uzupełnieniem dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Dobre Miasto do roku 2020, który przyjęty został w dniu 29 września 2016 roku Uchwałą Rady Miejskiej w Dobrym Mieście nr XXIX/193/2016. Cele integracji społecznej przedstawione w niniejszym dokumencie powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej w tym przedstawicieli różnych grup społecznych i środowisk, zmierzających do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich dostępnych narzędzi oraz szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla obecnej oraz przyszłej integracji mieszkańców. Strategia jest również dokumentem niezbędnym, aby ubiegać się o możliwe do pozyskania środki w ramach różnorodnych źródeł zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Niniejszy dokument składa się z dwóch części. Część pierwsza, to opis istniejącej sytuacji społecznej i zawodowej mieszkańców (diagnoza stanu Gminy). Przedziały czasu poddawane analizie w części diagnostycznej w niektórych jej częściach są rozbieżne – wynika to z możliwości pozyskania danych które były dostępne w różnych źródłach z których czerpał Wykonawca. Część druga natomiast, to wytyczenie misji oraz wizji gminy Dobre Miasto oraz wskazanie celów podstawowych oraz operacyjnych. Ich wybór został poprzedzony oceną stanu faktycznego i wywiadami przeprowadzonymi wśród mieszkańców gminy wchodzących w skład Zespołu ds. opracowania dokumentu strategii. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, zwłaszcza będące udziałem pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście oraz innych jednostek odpowiedzialnych za kształtowanie i bieżącą koordynację polityki społecznej w Dobrym Mieście. W ramach Strategii zaproponowano również monitoring i ocenę skuteczności realizacji wskazanych obszarów strategicznych i celów szczegółowych.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej oraz Gminą i jej władzami, jak i na poziomie rodziny i jednostki oraz konieczność wypracowania ustawowych i niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali Gminy. W przypadku zdezaktualizowania się jednych problemów lub pojawienia nowych Strategia poddana zostanie niezbędnym korektom i uzupełnieniom.

Cele, kierunki działań oraz propozycje projektów zawarte w Strategii, pozwalają na wskazanie oraz dotarcie do najbardziej potrzebujących przedstawicieli poszczególnych grup społecznych, często marginalizowanych i wykluczanych z lokalnej społeczności. Strategia zakłada jako jedno z narzędzi wdrożenie partnerstwa lokalnego między różnorodnymi partnerami społecznymi, jako zasady rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy, co pozwoli na rozwój i pogłębianie współpracy pomiędzy instytucjami, reprezentującymi wszystkie trzy sektory gospodarki.

Strategia ukazuje również, poza układem organizacyjno - instytucjonalnym, układ finansowania polityki społecznej i źródła pozyskiwania środków na rozwiązywanie problemów społecznych, w tym środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Stwarza to szansę na usprawnienie instytucjonalne i organizacyjne sfery związanej z realizacją zadań pomocy społecznej, ograniczaniem negatywnych i niepożądanych zjawisk społecznych, takich jak patologia, ubóstwo czy długoterminowe wykluczenie zawodowe i społeczne.

Wprowadzanie zmian w obszarze polityki społecznej wymaga aktywności nakierowanej na budowanie zintegrowanego oraz skutecznego systemu wsparcia społecznego, umożliwiającego włączenie społeczne osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim wykluczeniem oraz profilaktykę w pojawianiu się nowych zagrożeń dla funkcjonowania i dalszego zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnej. Działania samorządu na rzecz Gminy zaplanowane w ramach wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024 będą więc kontynuacją przyjętych kierunków lokalnej polityki rozwoju w powiązaniu z aktualnymi założeniami określonymi dla polityki społecznej i gospodarczej województwa. Priorytetem działań strategicznych zawartych w niniejszym dokumencie będzie utrzymanie wysokiego poziomu zrównoważonego rozwoju w takim zakresie, skuteczne wykorzystanie wszelkich zdiagnozowanych potencjałów oraz odpowiadanie na pojawiające się zagrożenia.

PRAWNE UWARUNKOWANIA STRATEGII

Podstawę prawną stanowi tu art. 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), zgodnie z którym: „Do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Zgodnie z art. 16b ww. ustawy - Strategia, o której mowa powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym Strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, sposobu realizacji Strategii, kierunków niezbędnych działań oraz jej ram finansowych i wskaźników realizacji działań.

Ponadto na podstawie prawną regulującą tworzenie oraz aktualizację dokumentu Strategii składają się następujące Ustawy:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.)
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 852 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 217 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.);
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.);
- 7) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.);
- 9) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1205);
- 10) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1111);
- 11) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1172);
- 12) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 180 z późn. zm.);
- 13) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.);

- 14) Ustawa z dnia 7 września 1991r. *o systemie oświaty* (Dz.U. z 2019r. poz. 1481 z późn. zm.);
- 15) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. *prawo oświatowe* (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1148 z późn. zm.)
- 16) Ustawa z dnia 7 września 2007r. *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (t.j.Dz. U. z 2019r. poz. 670 z późn. zm.);
- 17) Ustawa z dnia 25 października 1991r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1973 z późn. zm.);
- 18) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. *o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”* (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 473 z późn. zm.);
- 19) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 *o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 z późn zm.);
- 20) Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 *o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (t.j. Dz.U z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.);

a także innych ustaw, regulacji i aktów wykonawczych.

ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024 zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi, wśród których wskazać można:

- 1) **Europa 2020** –Strategia Europa 2020 jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą, ma również pomóc skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu oraz wzrostowi. Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla Strategii obszarach, takich jak: innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami. Inne instrumenty unijne, takie jak jednolity rynek europejski, budżet UE oraz plan działań zewnętrznych UE również przyczyniają się do realizacji celów Strategii.”¹
- 2) **Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2014-2020** – jest dokumentem planistycznym określającym poszczególne obszary a niekiedy szczegółowe działania, jakie organy samorządu województwa podejmują albo mają zamiar podjąć w zakresie wspierania rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego. Jak wskazuje nazwa Regionalnego Programu Operacyjnego, jest to dokument o charakterze typowo operacyjnym, a więc jest on bardziej szczegółowy i ma stosunek podrzędny względem Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2025. Podstawę prawną dla funkcjonowania RPO stanowi uchwalona 6 grudnia 2006 ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 z późn. zm.).
- 3) **Narodowa Strategia Integracji Społecznej** - dokument przygotowany przez Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej. Cele pracy nad strategią określono jako pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na modernizację europejskiego modelu

¹http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_pl.htm

socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Realizacja konkretnych działań prowadzi do następujących efektów:

- a) dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- b) rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- c) modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- d) wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto zgodne są z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej określonymi jako:

- a) wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- b) upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- c) rekompensowanie deficytu rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- d) radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego;
- e) ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych;
- f) ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- g) zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- h) zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- i) zwiększenie liczby uczestników w Aktywnej Polityce Rynku Pracy – ALMP (z ang. Active Labour Market Policy);
- j) upowszechnienie kształcenia ustawicznego;
- k) wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- l) powszechne ubezpieczenie zdrowotne;
- m) kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego.

4) **Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku**

- Cel główny Strategii Polityki to: „Osoby i rodziny z województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowiska lokalne i otoczenie instytucjonalne współdziałają ze sobą i są zaangażowane we wzmacnianie integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej.”
W ramach celu głównego Strategii przyjęto cztery zasadnicze priorytety odpowiadające głównym obszarom problemowym w regionie;

- a) prawidłowo funkcjonująca rodzina;
- b) wzmacnianie integracji społecznej;
- c) wspieranie aktywności i mobilności zawodowej oraz edukacyjnej osób bezrobotnych;
- d) rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

5) **Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.**

Określająca priorytetowe dziedziny, których rozwój wpłynie na poprawę wizerunku województwa warmińsko-mazurskiego, jak i na wzrost standardu życia jego mieszkańców. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto zgodna jest z celem głównym Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025, którym jest Spójność ekonomiczna, społeczna i

przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy. Ponadto wpisuje się w priorytet Restrukturyzacja obszarów miejskich. W zakresie celów strategicznych koresponduje z celami strategicznymi:

6) **Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2015-2020**

Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020 ma charakter dokumentu programowego ujmującego całościowo problematykę sektora ekonomii społecznej jako istotnego elementu regionalnej polityki w zakresie zatrudnienia i integracji społecznej. Dokument w swych założeniach operacyjnych: – określa wizję sieci usług wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w województwie warmińsko-mazurskim; – wzmacnia promocję rozwoju sektora ES, w szczególności poprzez system edukacji szkolnej i pozaszkolnej dla dzieci i młodzieży oraz system edukacji formalnej i pozaformalnej dla dorosłych; – koordynuje działania adresowane do sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym, finansowane z różnych źródeł (fundusze strukturalne, środki budżetu państwa, środki JST)².

Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024 wpisują się w sposób bezpośredni w następujące priorytety Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020:

- Priorytet II – Wzrost świadomości na temat ekonomii społecznej;
- Priorytet III – Poprawa efektywności ekonomicznej podmiotów ekonomii społecznej;
- Priorytet IV – Administracja publiczna wspiera rozwój ekonomii społecznej w województwie.

7) **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Olsztyńskim na lata 2016-2025**

Podstawą opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest kompleksowa diagnoza aktualnej sytuacji społecznej, uwzględniająca czynniki determinujące warunki i jakość życia ludności, a także zewnętrzne objawy i przyczyny dominujących problemów w ujęciu zarówno statycznym jak i dynamicznym, opisującym obserwowalne tendencje przynajmniej na przestrzeni ostatnich 3-5 lat. Tak rozumiana diagnoza opiera się nie tylko na obiektywnych, ilościowych źródłach danych takich jak statystyki GUS czy rejestry instytucji powiatowych (np.: PUP, PCPR), ale również na bardziej subiektywnych, lecz jakościowych podstawach, czyli opiniach i spostrzeżeniach lokalnych liderów oraz osób profesjonalnie zajmujących się polityką społeczną.

Nieodzowny aspekt planowania strategicznego w samorządzie terytorialnym stanowi aktywny udział przedstawicieli instytucji publicznych oraz organizacji obywatelskich działających w sferze rynku pracy, edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, a także wspierania rodzin oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dzięki uczestnictwu szerokiej grupy podmiotów możliwe jest lepsze zdiagnozowanie sytuacji wyjściowej, jak również płynne i spójne przejście od problemów i potrzeb społecznych do założeń wdrożeniowych.³

Niniejsza strategia jest spójna z dokumentem o zasięgu powiatowym we wszystkich obszarach priorytetowych tj.:

- I) Kompleksowy i spójny system wsparcia dzieci i młodzieży, rodziców oraz całych rodzin
- II) Integracja społeczna osób marginalizowanych z powodu niepełnosprawności, choroby lub wieku
- III) Stymulowanie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców

² Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmii i Mazur na lata 2015-2020, s. 11

³ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Olsztyńskim na lata 2016-2025, s.4

- IV) Kreowanie warunków sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu ludności
- V) Poprawa współpracy oraz jakości usług społecznych w powiecie

8) Strategia Rozwoju Gminy Dobre Miasto do roku 2020

Dokument Strategii Rozwoju Gminy jest najważniejszym dokumentem strategicznym gminy Dobre Miasto. Spełnia wymogi metodyczne i formalne. Zawiera opis i diagnozę, analizę i sugerowane rozwiązania, umieszcza wreszcie ten dokument na tle innych, ważnych dla Dobrego Miasta. Pokazuje też dokumenty o mniejszej skali, regulujące rozwiązania konkretnych problemów. Z przyczyn metodycznych nie stosuje żadnych narzędzi pozwalających na hierarchizację celów.⁴

Niniejszy dokument stanowi spójny element w zakresie planowania i rozwoju polityki społecznej gminy Dobre Miasto. Aktywna polityka społeczna, pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej, rozwój przedsiębiorczości czy zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa oraz usług użyteczności publicznej to tylko niektóre aspekty polityki społecznej, zawarte w strategii rozwoju Gminy. Niniejszy dokument ma za zadanie rozwinięcie, pogłębienie i uszczegółowienie głównych kierunków i celów do osiągnięcia aby sfera społeczna mogła rozwijać się w sposób zrównoważony i nowoczesny oraz aby odpowiadać w ten sposób na realne potrzeby społeczne, jednocześnie być zestawem aktualnych i sprawdzonych rozwiązań w trudnym i nieszablonowym procesie aktywnej polityki sektorowej.

Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024 wpisują się w sposób bezpośredni w następujące programy operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Dobre Miasto do roku 2020:

1.3 – Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości

3.1 – Zaspokajanie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży

3.3 – Dbałość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego

3.4 – Aktywne i zdrowe starzenie się

3.5 – Uczenie się przez całe życie

3.6 – Aktywizacja mieszkańców

METODY I TECHNIKI PRACY NAD DOKUMENTEM STRATEGII

Podczas pracy nad tworzeniem dokumentu niniejszej Strategii wykorzystano zróżnicowane metody i techniki projektowe i badawcze. W pierwszym etapie prac przeprowadzono analizę obowiązujących obecnie dokumentów strategicznych funkcjonujących na terenie gminy Dobre Miasto. Przeanalizowano stosowalność tych dokumentów w wymiarze praktycznym oraz wymagania państwa wobec instytucji odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej na terenie Gminy.

Podczas przeprowadzania diagnozy sytuacji społecznej na terenie gminy Dobre Miasto opierano się na analizie danych ilościowych i jakościowych pozyskanych z ogólnodostępnych baz danych, jak na przykład z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz bezpośrednio od przedstawicieli urzędów i instytucji powiązanych z realizacją polityki społecznej na poziomie gminy, powiatu, a także województwa i kraju.

⁴ Strategia Rozwoju Gminy Dobre Miasto do roku 2020, s.7

W ramach projektu tworzenia dokumentu strategii, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście odbyły się trzy spotkania robocze formalnego zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobrze Miasto na lata 2019-2024, powołanego Zarządzeniem Burmistrza Dobrego Miasta znak: OK.0050.88.2019/AŁ z dnia 9 maja 2019 roku, w których udział wzięli przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy filii w Dobrym Mieście, jednostek oświatowych, policji i innych. Spotkania odbyły się w siedzibie OTL w Dobrym Mieście w dniach: 23 kwietnia, 10 maja oraz 7 czerwca 2019 roku.

Dzięki przedstawicielom różnych środowisk zaangażowanych w realizację polityki społecznej w gminie Dobrze Miasto, możliwe stało się dostrzeżenie wielu problemów społecznych, nad którymi należy pracować do 2024 roku, określenie wizji i misji niniejszego dokumentów, a także wskazanie konkretnych narzędzi i rozwiązań do zastosowania.

Na spotkaniach roboczych wypracowano wspólnie z uczestnikami założenia zawarte w analizie SWOT zawartej w niniejszym dokumencie, a także główne obszary problemowe i cele szczegółowe niniejszego dokumentu.

Wykonawca niniejszego dokumentu: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP przekazuje wyrazy wdzięczności i podziękowania Członkom powołanego Zespołu za wysiłek i czas poświęcony na tworzenie oraz konsultacje treści niniejszego dokumentu

2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE DOBRE MIASTO

2.1 CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY, POŁOŻENIE, KONKURENCYJNOŚĆ

Gmina miejsko-wiejska Dobrze Miasto jest położona w województwie warmińsko-mazurskim, w północnej części powiatu olsztyńskiego. Graniczy od północnego wschodu z gminą Lidzbark Warmiński (powiat lidzbarski), od północnego zachodu z gminą Lubomino (powiat lidzbarski), od wschodu z gminą Jeziorany, od strony południowej z gminą Dywity, a od zachodniej z gminą Świątki.

Ośrodkiem miejskim w Gminie jest miejscowość Dobrze Miasto, położona w centrum obszaru Gminy, którą w 2017 roku zamieszkiwało 10 293 osób: w tym 4 963 mężczyzn oraz 5 330 kobiet. Odległość Dobrego Miasta od głównych ośrodków miejskich wynosi odpowiednio:

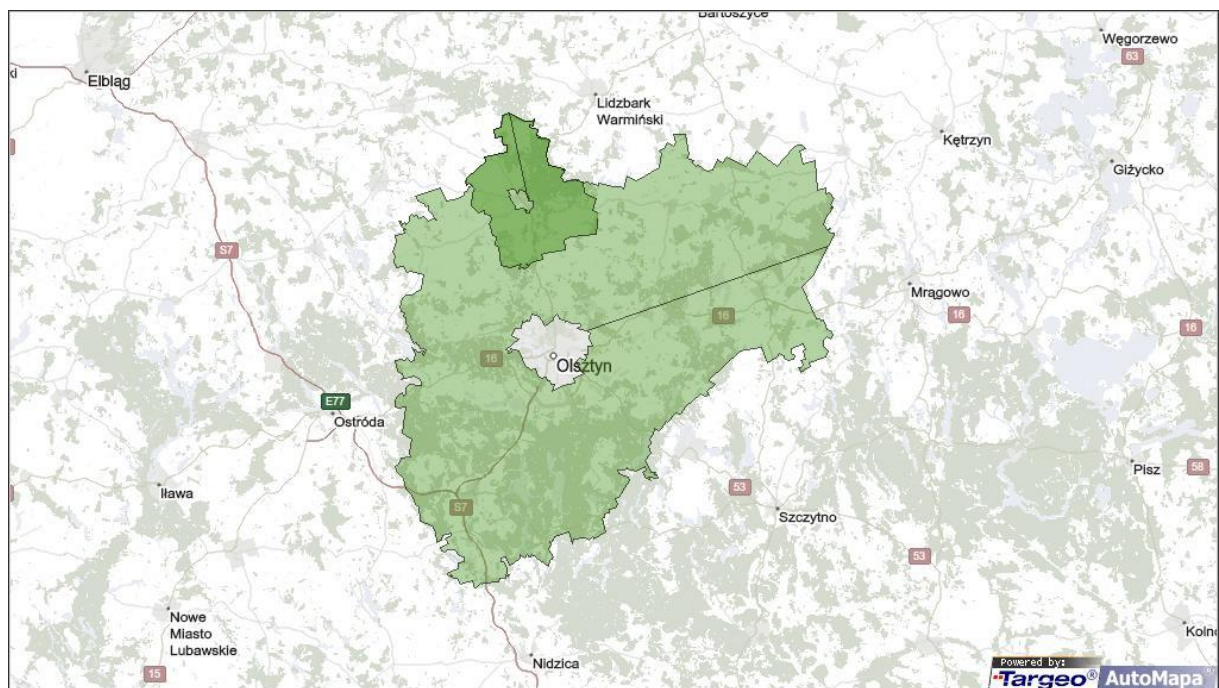
Od Olsztyna – 25 km

Od Elbląga – 77 km

Od Gdańska – 150 km

Od Warszawy – 238 km

Mapa nr 1 przedstawia położenie gminy Dobrze Miasto na terenie powiatu olsztyńskiego:

Źródło: www.targeo.pl

Na sieć osadniczą gminy Dobrze Miasto składa się miasto Dobrze Miasto oraz 22 sołectwa. Tabela nr 1 przedstawia sołectwa wchodzące w skład gminy Dobrze Miasto wraz z liczbą mieszkańców na dzień 6 czerwca 2019.

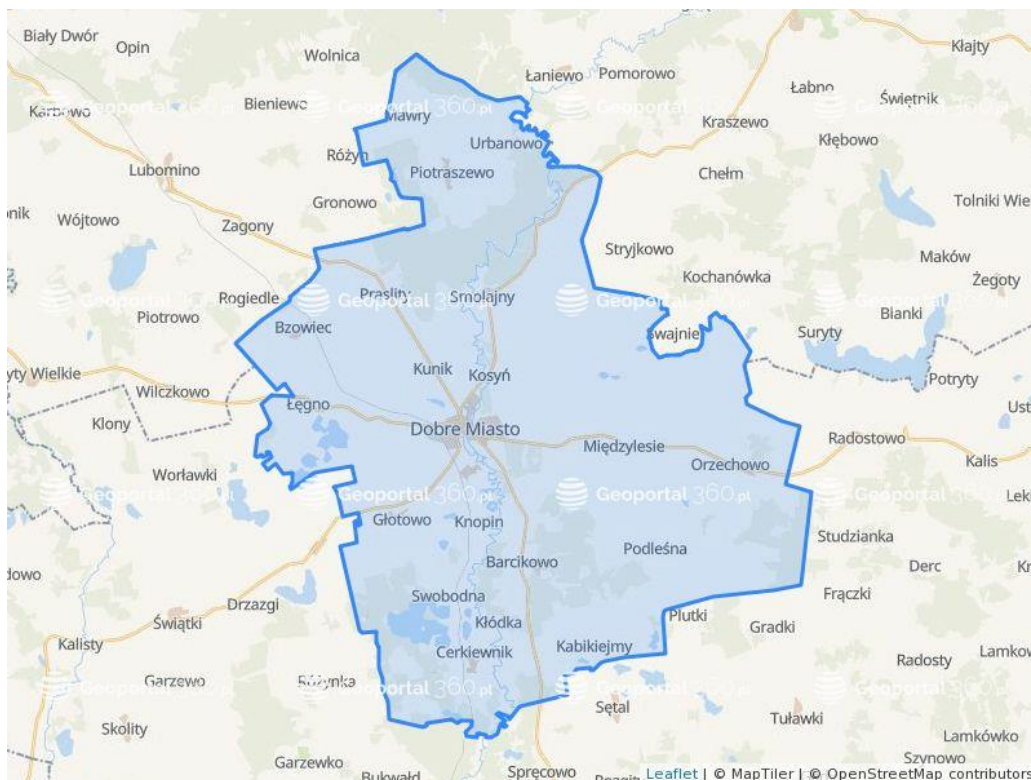
Lp	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców
1	Barcikowo	354
2	Bzowiec	211
3	Cerkiewnik	437
4	Głotowo	486
5	Jesionowo	424
6	Kabikiejmy	135
7	Kabikiejmy Dolne	170
8	Knopin	366
9	Knopin-osada	b.d.
10	Kosyń	107
11	Kunik	98
12	Łęgno	166
13	Mawry	29
14	Międzylesie	233
15	Nowa Wieś Mała	312
	Orzechowo	312
16	Piotraszewo	211

17	Podleśna	281
18	Prasłity	313
19	Smolajny	593
	<i>W tym: Smolajny</i>	520
	<i>W tym: Wichrowo</i>	73
20	Stary Dwór	203
21	Swobodna	58
22	Urbanowo	208

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście

Gmina Dobre Miasto zajmuje powierzchnię 259 kilometrów kwadratowych (25 869 ha) co stanowi 9,12 % powierzchni powiatu olsztyńskiego oraz 1,02 % powierzchni województwa warmińsko-mazurskiego. Użytki rolne stanowią 57,7 % powierzchni Gminy, lasy 34,9 %, natomiast wody 1,5 %. Głównymi kierunkami rozwoju gospodarczego gminy Dobre Miasto są przemysł i usługi, które uzupełniają rolnictwo. Gmina należy do średnio uprzemysłowionych. Ze względu na systematycznie wzrastającą liczbę podmiotów gospodarczych, swoje położenie oraz wieloletnią tradycję Dobre Miasto pełni rolę lokalnego centrum rozwoju gospodarczego. Większość gospodarstw rolnych stanowią gospodarstwa indywidualne. Do podstawowych form gospodarowania zalicza się produkcję roślinną i hodowlę zwierząt. Większość gospodarstw prowadzi działalność ogólnorolną. Użytki rolne zajmują ponad 57% ogólnej powierzchni Gminy, w tym: 60,3% (9009 ha) grunty orne, 17,8% (2664 ha) pastwiska.

Mapa nr 2 przedstawia mapę gminy Dobre Miasto

Źródło:

https://www.google.pl/search?q=gmina+dobre+miasto&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjLiICjyJiAhXC4KYKHf3mDi0Q_AUIDygC&biw=1707&bih=760#imgrc=GNiGJ9SDeH4zAM:

W Gminie rozwinięty jest przemysł maszynowy, drzewny, rolno-spożywczy, branża meblarska; rozwinięta jest sieć usług o zróżnicowanej strukturze i handel.⁵

Przez teren gminy przebiegają główne szlaki drogowe – droga krajowa nr 51 oraz drogi wojewódzkie nr 507, 530,593 a także linia kolejowa nr 221 prowadząca z Olsztyna do Braniewa.

Gmina Dobre Miasto posiada znaczące walory turystyczne, wynikające między innymi z faktu obecności rzeki Łyny, urokliwego ukształtowania terenu, warunków do prowadzenia działalności agroturystycznej oraz produkcji lokalnych produktów ekologicznych.

2.2 UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Z danych uzyskanych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż 31 grudnia 2017 roku gminę Dobre Miasto zamieszkiwało 15 978 osób, w tym 8 110 kobiet oraz 7 868 mężczyzn. Zestawienie ludności zamieszkującej gminę Dobre Miasto w latach 2015 – 2017 przedstawia tabela nr 2.

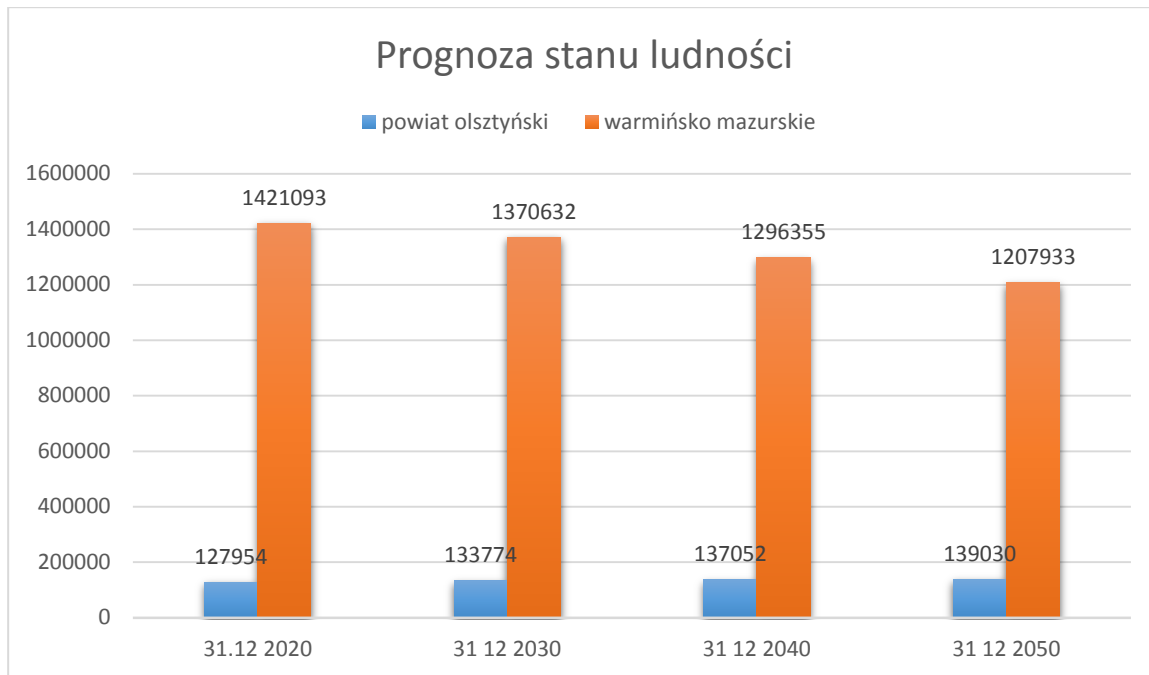
LATA	2015	2016	2017
Liczba mieszkańców	16 124	16 075	15 978
Liczba kobiet	8 216	8 190	8 110
% ludności	50,9	50,9	50,7
Liczba mężczyzn	7 908	7 885	7 868
% ludności	49,1	49,1	49,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie powyższych danych można zauważyć iż liczba mieszkańców gminy Dobre Miasto w latach 2015-2017 rokrocznie spadała. Spadek liczby mieszkańców Gminy wyniósł 0,9 %. Nie jest to trend odosobniony, stanowi bowiem jedynie wycinek problemu demograficznego w skali kraju, województwa oraz powiatu olsztyńskiego. W latach 2015-2017 możemy również dostrzec nieznaczny wzrost odsetka liczby mężczyzn w ogólnej liczbie ludności Gminy.

⁵[http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Dobre_Miasto_\(gmina_miejsko-wiejska\)](http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Dobre_Miasto_(gmina_miejsko-wiejska))

Wykres nr 1 przedstawia prognozę stanu ludności województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu olsztyńskiego do roku 2050.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane z powyższego wykresu wskazują dwa zauważalne już na pierwszy rzut oka trendy – do roku 2050 liczba mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego prawdopodobnie spadnie, odwrotne zjawisko nastąpi natomiast na terenie powiatu olsztyńskiego – w tym wypadku do roku 2050 liczba mieszkańców powinna się zwiększyć. Przewidywany w perspektywie najbliższych 30 lat wzrost liczby ludności w powiecie stanowi rzadko spotykany trend demograficzny w skali innych jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.

Tabela nr 3 przedstawia wskaźnik gęstości zaludnienia w gminie Dobre Miasto w latach 2015 -2017.

Lata	Gęstość zaludnienia (os/km ²)
2015	62
2016	62
2017	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2015-2017 gęstość zaludnienia na terenie gminy Dobre Miasto była niezmienna i wynosiła 62 osoby na każdy kilometr kwadratowy powierzchni Gminy.

Tabela nr 4 przedstawia liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Dobre Miasto w latach 2015 – 2017:

Lata	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	Liczba osób	(%)	Liczba osób	(%)	Liczba osób	(%)
2015	2 996	18,6	10 206	64,5	2 922	16,5
2016	2 984	18,6	10 035	62,4	3 056	19,0
2017	2 941	18,4	9 891	61,9	3 146	19,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują wyraźnie, iż w gminie Dobre Miasto zachodzą niekorzystne z punktu widzenia demografii trendy i procesy. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015-2017 spadła o 0,2%, w wieku produkcyjnym o 2,6%, natomiast liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym wzrosła w tym czasie o 3,2% - był to najbardziej wyraźny trend wśród wskazanych powyżej. Świadczy to o negatywnych z punktu widzenia demografii zjawiskach.

Tabela nr 5 przedstawia strukturę wiekową mieszkańców gminy Dobre Miasto na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców
0-9	1 675
10-19	1 606
20-29	2 192
30-39	2 595
40-49	2 136
50-59	2 061
60-69	2 191
70+	1 522

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Najliczniejszą grupą wiekową mieszkańców gminy Dobre Miasto w 2017 roku były osoby w wieku 30-39 lat, drugą pod względem liczebności grupą osób byli mieszkańcy w wieku 20-29 lat.

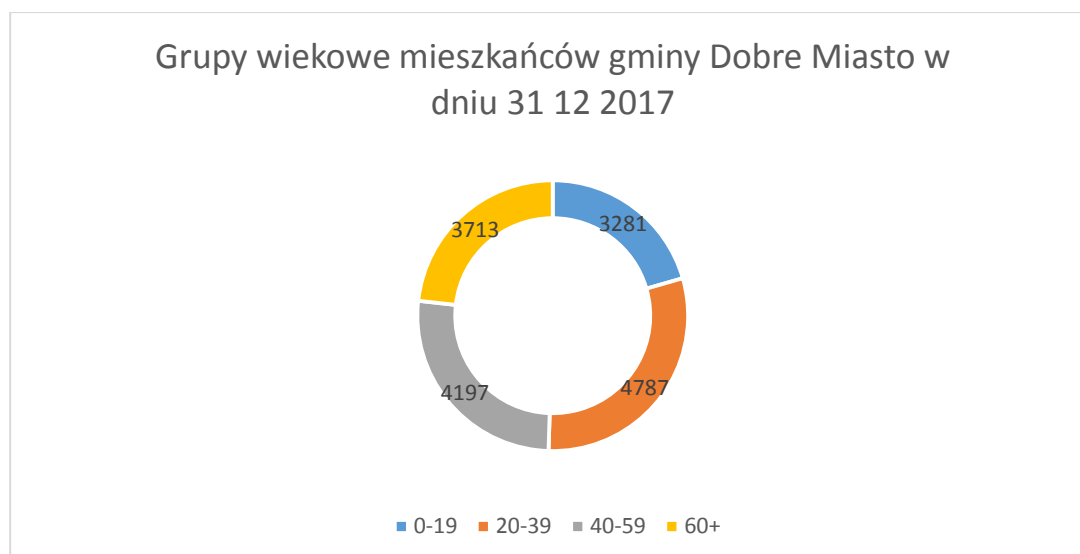
Tabela nr 6 przedstawia strukturę wiekową mieszkańców gminy Dobre Miasto w latach 2015 – 2017.

Przedział wiekowy	Lata	Liczba mieszkańców	% ogółu	Trend
0-19	2015	3393	21,0	↓
	2016	3339	20,7	
	2017	3281	20,5	
20-39	2015	4950	30,7	↓
	2016	4874	30,3	
	2017	4787	29,9	
40-59	2015	4266	26,4	↓
	2016	4231	26,3	
	2017	4197	26,2	
60+	2015	3515	21,8	↑
	2016	3631	22,6	
	2017	3713	23,2	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż w latach 2015-2017 na terenie gminy Dobre Miasto zachodziły niekorzystne z demograficznego punktu widzenia procesy i trendy. Liczba najmłodszych mieszkańców gminy (do 19 roku życia) zmniejszyła się w tym okresie o 0,5% przy jednoczesnym wzroście liczby osób najstarszych o 1,4%. Świadczy to o stopniowym starzeniu się społeczeństwa w tej gminie co w dłuższej perspektywie może nieść za sobą określone negatywne skutki gospodarcze i społeczne. Przy dalszym utrzymywaniu się tego trendu należy położyć szczególny nacisk na ograniczanie tego negatywnego zjawiska.

Wykres nr 2 przedstawia udział poszczególnych grup wiekowych mieszkańców gminy Dobre Miasto w ogólnej liczbie ludności tej jednostki samorządu terytorialnego w dniu 31 grudnia 2017 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najliczniejszą grupą mieszkańców gminy Dobre Miasto na koniec 2017 roku były osoby w wieku 20-39 lat. Drugą co do liczebności grupę stanowiły osoby w wieku 40-59 lat.

Tabela nr 7 przedstawia procentową liczbę urodzeń i zgonów w przeliczeniu na każde 1000 mieszkańców w powiecie olsztyńskim oraz w gminie Dobre Miasto w latach 2015 – 2017.

Lata	Powiat olsztyński	Gmina Dobre Miasto
URODZENIA		
2015	9,42	8,50
2016	9,99	9,08
2017	10,84	9,35
ZGONY		
2015	8,93	10,55
2016	8,78	10,13
2017	9,38	11,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźniki urodzeń i zgonów osiągają korzystniejsze wartości na terenie powiatu olsztyńskiego niż w gminie Dobre Miasto.

Przyrost naturalny w gminie Dobre Miasto wynosił odpowiednio: w 2015 roku: -2,05, w roku 2016: -1,06 natomiast w roku 2017 osiągnął wartość -2,12.

Współczynnik feminizacji w gminie Dobre Miasto w roku 2017 wynosił 103 kobiety na każde 100 mężczyzn zamieszkujących tę jednostkę terytorialną. W latach 2015-2016 wskaźnik ten osiągał wartość 104 kobiet na każde 100 mężczyzn zamieszkujących gminę Dobre Miasto. W porównaniu do powiatu olsztyńskiego, gdzie współczynnik feminizacji pozostawał w latach 2015-2017 niezmienny, osiągając wartość 102 kobiet na każde 100 mężczyzn zamieszkujących powiat.

Wskaźnik obciążenia demograficznego ma za zadanie ukazanie stosunku liczby ludności w wieku przed i poprodukcyjnym do liczby ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym.

W tabeli nr 8 wskazano wskaźnik obciążenia demograficznego dla gminy Dobre Miastow latach 2015 – 2017.

Lata	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
2015	58,0	97,5	28,6
2016	60,2	102,4	30,5
2017	61,5	107,0	31,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych przedstawionych powyżej można zauważyć iż społeczeństwo gminy Dobre Miasto starzeje się – wzrasta zarówno liczba osób w wieku poprodukcyjnym na każde 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (wzrost o 9,5 osoby), jak i osób w wieku poprodukcyjnym na każde 100 osób w wieku produkcyjnym (wzrost o 3,2 osoby).

Tabela nr 9 prezentuje wskaźniki dotyczące współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi oraz tzw. „wskaźnik starości”, a więc odsetek liczby osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności gminy Dobre Miasto.

Lata	Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	Wskaźnik starości
2015	20,1	14,1
2016	21,4	14,9
2017	22,4	15,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego urzędu Statystycznego

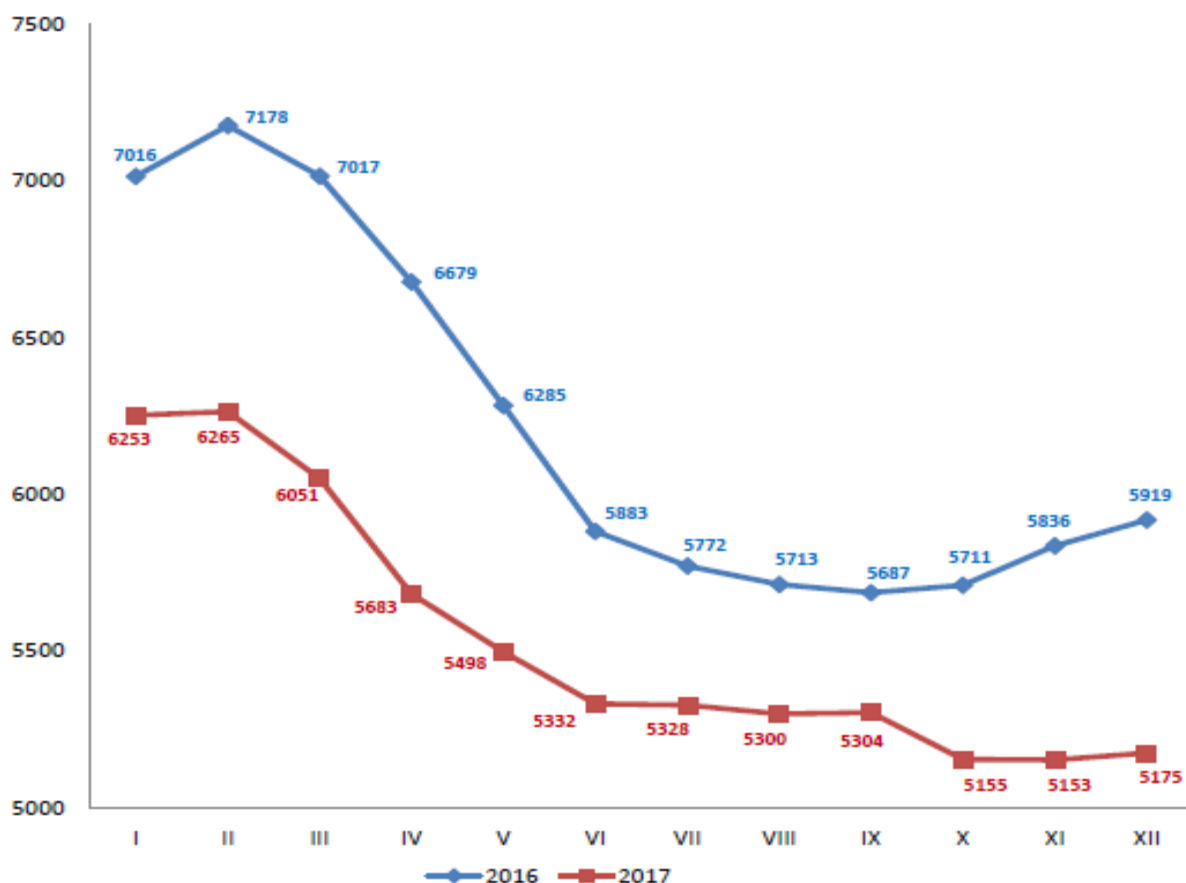
Przyrost osób w wieku poprodukcyjnym jest większy niż osób młodych, w wieku przedprodukcyjnym. Trendy w strukturze wieku ludności gminy Dobre Miasto są niestety niekorzystne z demograficznego oraz gospodarczego punktu widzenia funkcjonowania tej jednostki samorządu terytorialnego. Istnieje realne zagrożenie, iż w przypadku dalszego trwania pokazanych w powyższych zestawieniach procesów, a także przy odpływie młodych mieszkańców z gminy do większych i bardziej atrakcyjnych pod względem zatrudnienia i zamieszkania ośrodków miejskich, społeczeństwo tej jednostki będzie stopniowo się starzało oraz wyludniało.

Niezbędna jest w kolejnych latach polityka gospodarcza i społeczna gminy, skierowana na aktywne wspieranie osób młodych atrakcyjną ofertą w zakresie warunków życia, zatrudnienia oraz prorodzinnej polityki rodzinnej, uwzględniającej potrzeby i korzyści osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wspieranie dzieci i młodzieży, a także wspieranie funkcji rodziny jako podstawowej i kluczowej jednostki społecznej.

2.2 GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Na terenie powiatu olsztyńskiego, w dniu 31 grudnia 2017 w ewidencji osób bezrobotnych, pozostawało 5 175 osób. Liczba ta była niższa o 744 osoby w stosunku do roku 2016. Spadek wyniósł więc 12,6%.

Wykres nr 3 przedstawia poziom bezrobocia w powiecie olsztyńskim w latach 2016-2017 z podziałem na poszczególne miesiące.

Źródło: informacja o stanie na rynku pracy w powiecie olsztyńskim

Zjawisko bezrobocia zarówno na terenie powiatu olsztyńskiego jak i gminy Dobre Miasto rokrocznie spada.

Tabela nr 10 przedstawia poziom stopy bezrobocia w powiecie olsztyńskim oraz w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017.

Lata	Województwo warmińsko mazurskie	Powiat olsztyński
STOPA BEZROBOCIA		
2015	16,3%	17,5%
2016	14,2%	15,6%
2017	11,7%	13,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego

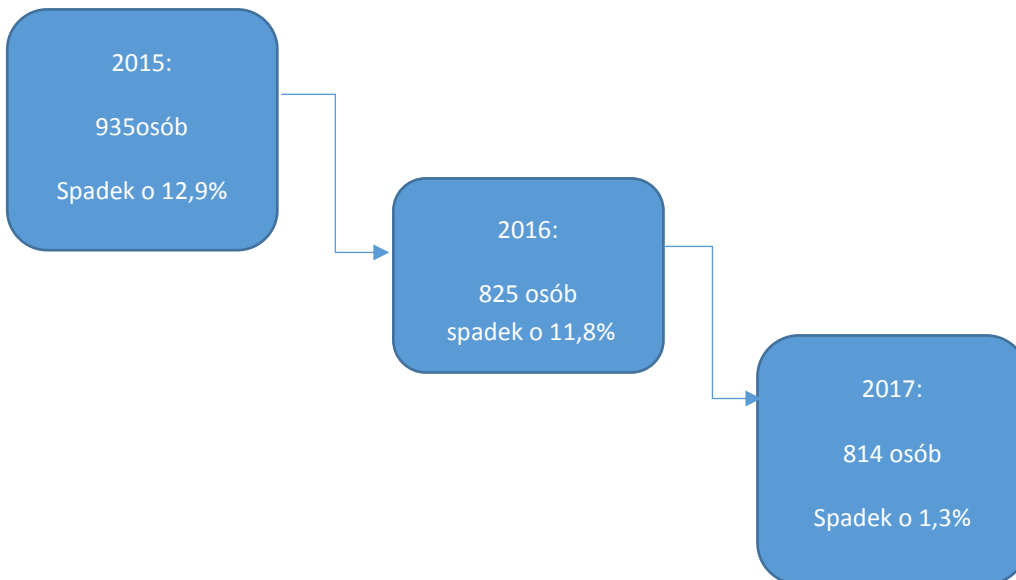
W dniu 31 grudnia 2017 roku w gminie Dobre Miasto zarejestrowanych było 814 osób bezrobotnych, w tym 406 kobiet (49,9%) i 416 mężczyzn (50,1%).

Tabela nr 11 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w gminie Dobre Miasto w latach 2015 – 2017.

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2015	935	495	440
2016	825	419	405
2017	814	416	406

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego

Spadek w stosunku do roku poprzedniego przedstawiał się w latach 2015-2017 w następujący sposób:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Zmiany w poziomie bezrobocia stanowią wypadkową działania dwóch zmiennych: napływu i odpływu osób bezrobotnych. W 2015, 2016 i 2017 roku na terenie gminy Dobre Miasto powyższe zmienne kształtowały się następująco:

Tabela nr 12: Napływ i odpływ liczby bezrobotnych w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017:

Przedział wiekowy	Lata	Liczba osób	% ogółu	Trend
NAPŁYW	2015	1448	----	
	2016	1366	-10,2 %	

	2017	1250	-6,4%	
ODPŁYW	2015	1628	-----	
	2016	1446	-11,2%	
	2017	1261	-12,8%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Na przestrzeni roku 2017 w gminie Dobrze Miasto zarejestrowało się 1250 osób, w 2016 roku tych osób było 1336, natomiast wyrejestrowano odpowiednio w 2016 i 2017 roku 1446 i 1261 osób.

Ogólna liczba osób zarejestrowanych w 2017 roku jest mniejsza o 6,4% w stosunku do roku 2016. Największy udział w łącznej liczbie napływu osób bezrobotnych zarówno w 2016 jak i w 2017 roku stanowiły osoby zarejestrowane w PUP po raz kolejny (powyżej 84% ogółu bezrobotnych). Ponowne rejestracje dotyczyły w zdecydowanej większości osób, które po okresie krótkotrwałego zatrudnienia powracały do ewidencji osób bezrobotnych, ponieważ pracodawcy nie przedłużali z nimi umów o pracę. Zdecydowana większość zarejestrowanych osób bezrobotnych to osoby które utraciły pracę – odpowiednio w 2016 i 2017 roku 82,1 oraz 84,4 %.

Najczęstszą przyczyną wyrejestrowania się z ewidencji osób bezrobotnych w latach 2015-2017 było podjęcie pracy. W 2017 roku podjęło pracę 620 osób. W ramach podjęcia pracy subsydiowanej⁶ wyrejestrowanych z ewidencji zostało 118 osób. W porównaniu do 2016 roku nastąpił w tym wypadku spadek o 10,6%. Drugą co do liczebności grupą osób wyłączanych z ewidencji osób bezrobotnych stanowiły osoby z brakiem gotowości do podjęcia pracy. W 2017 roku takich osób było 251 (19,9% ogółu), w porównaniu do roku 2016 nastąpił w tym wypadku spadek o 18,7%.Wskaźnik płynności rynku pracy, czyli wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danych okresie sprawozdawczym, do liczby nowo zarejestrowanych w roku 2017 ukształtował się na poziomie 49,6%. W porównaniu do roku 2016, gdy wskaźnik płynności rynku pracy wynosił 54,7% - zmalał o 5,1%.

Tabela nr 13 przedstawia wybrane kategorie osób bezrobotnych w gminie Dobrze Miasto w latach 2015-2017.

Przedział wiekowy	Lata	Liczba osób	% ogółu	Trend
OGÓŁEM	2015	935	100 %	
	2016	825	100 %	

⁶ Zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 zatrudnienie subsydiowane* to forma pomocy finansowej dla pracodawcy stanowiąca zachętę do zatrudnienia, zakładająca redukcję kosztów ponoszonych przez niego na zatrudnienie pracowników zgodnie z art. 32 i 33 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.) oraz zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str.1).

	2017	814	100 %	
KOBIECY	2015	440	47,0%	
	2016	405	49,1%	
	2017	406	49,8%	
BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIĘKU	2015	200	21,4%	
	2016	172	20,8%	
	2017	171	21,0	
BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI	2015	393	42,0%	
	2016	326	39,5%	
	2017	341	41,9%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć iż jedyną kategorią wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w której zauważyć możemy wzrost liczby osób są osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi. Należy podjąć działania ograniczające ten trend w przyszłości.

Tabela nr 14 obrazuje dane przedstawiające bezrobotnych według płci w latach 2016-2017:

Kategorie bezrobotnych	Grudzień 2016	Grudzień 2017	Zmiany w liczbach	Zmiany w %	Udział w ogóle bezrobotnych %		
					Grudzień 2016	Grudzień 2017	Zmiana w pkt %
Ogółem bezrobotni	825	814	-11	-1,3	100	100	---
w tym kobiety	405	406	+1	+0,2	49,1	49,9	+ 0,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Dane zebrane przez UPPO filia w Dobrym Mieście wskazują, iż kobiety mają wyższy poziom wykształcenia od mężczyzn. Wykształcenie wyższe, policealne, średnie zawodowe oraz średnie ogólnokształcące, posiada 51,5% kobiet z terenu gminy, zarejestrowanych jako osoby bezrobotne.

Jednocześnie z ogólnej liczby zarejestrowanych w tutejszym urzędzie pracy kobiet, liczba zarejestrowanych jako bezrobotne, przy spadku liczby osób bezrobotnych ogółem, wzrosła o 0,8%. Kobiety posiadają wyższy poziom wykształcenia niż mężczyźni. W 2017 roku, poziom wykształcenia bezrobotnych kobiet kształtował się następująco:

- 209 kobiet (51,5%) posiadało wykształcenie wyższe lub policealne i średnie zawodowe oraz średnie ogólnokształcące

Równocześnie z ogólnej liczby bezrobotnych kobiet w gminie Dobre Miasto:

- 221 kobiet (51,1%) to osoby długotrwale bezrobotne
- 186 kobiet (45,9 %) to osoby zamieszkałe na wsi
- 131 kobiet (32,3 %) to osoby które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka
- 104 kobiety (25,6%) nie posiadają kwalifikacji zawodowych

- 71 kobiet (17,5 %) to osoby bez stażu pracy

Mając na uwadze powyższe wskaźniki należy stwierdzić, iż sytuacja kobiet na rynku pracy w gminie Dobre Miasto jest trudna – wiąże się to z dodatkowymi przesłankami, które utrudniają wejście bądź powrót na rynek pracy. Szczególnie wysoki odsetek stanowią kobiety długotrwale bezrobotne, zamieszkałe na wsi oraz osoby, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Należy podjąć działania zmierzające do aktywizacji zawodowej kobiet w gminie Dobre Miasto. Odpowiednia polityka zatrudnieniowa, skierowana na aktywizację zawodową kobiet we wskazanych powyżej kategoriach, może stać się skutecznym narzędziem do reintegracji zawodowej bezrobotnych kobiet.

Tabela nr 15 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w gminie Dobre Miasto posiadających w latach 2015-2017 prawo do zasiłku wśród osób bezrobotnych ogółem:

Kategoria	XII 2015	XII 2016	XII 2017	Zmiany w liczbach	Zmiany w %	Udział w ogóle bezrobotnych %			
						XII 2015	XII 2016	XII 2017	Zmiana %
Ogółem	935	825	814	-121	-12,9%	100	100	100	---
w tym prawo do zasiłku	200	172	171	-29	-14,5 %	21,4	20,8	21,0	-1,4 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż udział osób z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017 spadł o 1,4%. Biorąc jednak pod uwagę stosunkowo niski odsetek osób z prawem do zasiłku w tym wskaźniku, można zauważyć iż niemal 80% osób bezrobotnych nie pobiera zasiłku – są więc to osoby, w trudniejszej sytuacji materialnej, zmuszone do poszukiwania środków do życia innych źródeł. Należy podjąć działania zmierzające do aktywizacji zawodowej tej grupy bezrobotnych.

W tabeli nr 16 zawarto dane dotyczące bezrobotnych osób zamieszkałych na wsi w latach 2015-2017 wśród osób bezrobotnych ogółem:

Kategoria	XII 2015	XII 2016	XII 2017	Zmiany w liczbach	Zmiany w %	Udział w ogóle bezrobotnych %			
						XII 2015	XII 2016	XII 2017	Zmiana %
Ogółem	935	825	814	-121	-12,9	100	100	100	---
w tym prawo do zasiłku	393	326	341	-52	-13,2	42,0	39,5	41,9	-0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Liczba osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi stanowi wysoki odsetek ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie Dobre Miasto. Pomimo spadku liczebnego, osób bezrobotnych w latach 2015-2017, odsetek liczby osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi utrzymywał się na stałym poziomie oscylującym w okolicach 42% ogólnej liczby bezrobotnych. Należy podjąć działania skierowane na aktywizację osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Tabela nr 17 przedstawia wykaz zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Dobre Miasto według wieku w latach 2015-2017:

Lata	Liczba osób	Udział procentowy
OGÓŁEM		
2015	935	100 %
2016	825	100 %
2017	814	100 %
18-24 LATA		
2015	144	15,4
2016	98	11,9
2017	105	12,9
25-34 LATA		
2015	248	26,5
2016	227	27,5
2017	230	28,2
35-44 LATA		
2015	220	23,5
2016	194	23,5
2017	187	23,0
45-54 LATA		
2015	180	19,3
2016	163	19,8
2017	159	19,5
55-59 LATA		
2015	93	9,9
2016	89	10,8
2017	95	11,7
POWYŻEJ 60 LAT		
2015	50	5,4
2016	54	6,5
2017	38	4,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Na podstawie danych z tabeli nr 17 można zauważyć iż najliczniejszą grupą osób bezrobotnych w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017 były osoby młode – w wieku 25-34 lata. Drugą najliczniejszą grupą były osoby w wieku 35-44 lata. Udział osób w wieku 18-24 lata spadł z poziomu 15,4 % w roku 2015 do poziomu 12,9 % w roku 2017. Niepokojącym jest natomiast fakt widocznego w tak krótkim okresie wzrostu liczby osób bezrobotnych w wieku 50-59 lat – tutaj zauważyć możemy wzrost udziału tej grupy osób bezrobotnych – z poziomu 9,9 % w roku 2015 do poziomu ponad 11,5 % w roku 2017. Biorąc pod uwagę fakt, iż osobom w wieku 50+ znacznie trudniej niż młodszym bezrobotnym jest znaleźć zatrudnienie, należy podjąć działania zmierzające do aktywizacji tej grupy osób bezrobotnych w gminie Dobre Miasto.

Tabela nr 18 przedstawia wykaz zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Dobre Miasto według czasu pozostawania bez zatrudnienia w latach 2015-2017:

Lata	Liczba osób	Udział procentowy
OGÓŁEM		
2015	935	100 %
2016	825	100 %
2017	814	100 %
3 MIESIĄCE I MNIEJ		
2015	317	33,9%
2016	240	29,0%
2017	233	28,6%
3-6 MIESIĘCY		
2015	137	14,6%
2016	113	13,7%
2017	132	16,2%
6-12 MIESIĘCY		
2015	155	16,6%
2016	138	16,7%
2017	149	18,3%
12-24 MIESIĄCE		
2015	157	16,8%
2016	133	16,1%
2017	118	14,5%
POWYŻEJ 24 MIESIĘCY		
2015	169	18,1%
2016	201	24,4%
2017	182	22,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Na podstawie danych w powyższej tabeli można zauważyć, iż w latach 2015-2017 największą grupę osób bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia do trzech miesięcy. Udział tej grupy wśród osób bezrobotnych w gminie Dobre Miasto stanowił niemal 30% ogólnej liczby bezrobotnych. Także wśród osób pozostających bez pracy przez okres 3-6 miesięcy – zauważyć można wzrost z 14,6% w 2015 roku do poziomu 16,2% w roku 2017. Niepokojącym ponadto, jest fakt znacznego wzrostu udziału liczby osób pozostających bez pracy najdłużej – powyżej 2 lat – wskaźnik ten wzrósł z poziomu 18,1% w roku 2015 do niemal 22,5% w roku 2017. Należy podjąć działania zmierzające do ograniczenia tego zjawiska w przyszłości, poprzez realizację skutecznych polityk i współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy w ramach walki ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia oraz skutecznej aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy.

Tabela nr 19 przedstawia procentowy wskaźnik liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Dobre Miasto w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015 - 2017.

Lata	Ogółem (%)	Kobiety (%)	Mężczyźni (%)
2015	9,2	9,3	9,0
2016	8,2	8,8	7,8
2017	8,2	9,0	7,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można stwierdzić, iż procentowy wskaźnik liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wykazuje trend spadkowy. Większy udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Dobre Miasto zarówno w liczbie bezwzględnej jak i w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, stanowią kobiety – w 2017 roku wskaźnik ten wyniósł 9%. Wolniejszy jest także spadek udziału kobiet w stosunku do bezrobotnych mężczyzn. Na tej podstawie można stwierdzić, iż wskazane byłoby podjęcie działań i projektów zmierzających do aktywizacji zawodowej oraz podnoszenia kwalifikacji kobiet zamieszkujących gminę Dobre Miasto.

Tabela nr 20 przedstawia wykaz zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Dobre Miasto według stażu dotychczasowej pracy w latach 2015-2017:

Lata	Liczba osób	Udział procentowy
OGÓŁEM		
2015	935	100 %
2016	825	100 %
2017	814	100 %
BEZ STAŻU PRACY		
2015	132	14,1
2016	110	13,3
2017	110	13,5
PONIŻEJ 1 ROKU		
2015	114	12,2
2016	88	10,6
2017	110	13,5

1-5 LAT		
2015	204	21,8
2016	197	23,9
2017	201	24,8
5-10 LAT		
2015	166	17,7
2016	135	16,4
2017	124	15,2
10-20 LAT		
2015	184	19,7
2016	184	22,3
2017	167	20,5
20-30 LAT		
2015	96	10,3
2016	79	9,6
2017	70	8,6
POWYŻEJ 30 LAT		
2015	39	4,2
2016	32	3,9
2017	32	3,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Obserwując powyższe dane można stwierdzić iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017 stanowiły osoby posiadające staż pracy w przedziale 1-5 lat, wzrost udziału grupy tych osób z poziomu 21,8 do 24,8 procent ogółu zarejestrowanych jako bezrobotni mieszkańców. Drugą co do wielkości grupą są osoby ze stażem pracy w wymiarze 5-10lat – stanowiące w 2017 roku około 15% ogółu liczby osób bezrobotnych w tej Gminie. W latach 2015-2017 zauważyć można ponadto, nieznaczny spadek liczby osób bezrobotnych ze stażem pracy powyżej 30 lat. Jest to pozytywny trend, wskazujący iż osoby posiadające doświadczenie w pracy, pomimo starszego wieku stają się atrakcyjne dla potencjalnych pracodawców co łamie stereotypy o braku możliwości znalezienia jakiegokolwiek pracy po przekroczeniu pewnego wieku.

Tabela nr 21 przedstawia wykaz zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Dobre Miasto według poziomu wykształcenia w latach 2015-2017:

Lata	Liczba osób	Udział procentowy
OGÓŁEM		
2015	935	100 %
2016	825	100 %
2017	814	100 %

WYŻSZE		
2015	79	8,4
2016	72	8,7
2017	72	8,8
POLICELANE, ŚREDNIE ZAWODOWE		
2015	196	21,0
2016	156	18,9
2017	157	19,3
ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE		
2015	90	9,6
2016	86	10,4
2017	84	10,3
ZASADNICZE ZAWODOWE		
2015	273	29,2
2016	239	29,0
2017	244	30,0
GIMNAZJALNE I PONIŻEJ		
2015	297	31,8
2016	272	33,0
2017	257	31,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują iż najliczniejszą grupą osób zarejestrowanych jako bezrobotne w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017 stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym – udział tych osób w latach 2015-2017 oscylował w granicach 31,5%. Należy podjąć działania ograniczające dalszy wzrost tego wskaźnika. Drugą najliczniejszą grupą osób bezrobotnych są mieszkańcy z wykształceniem zasadniczym zawodowym – stanowiący około 30% ogólnej liczby osób bezrobotnych.

Tabela nr 22 przedstawia wykaz osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

Lata	Liczba osób	Udział procentowy
OGÓŁEM		
2015	935	100 %
2016	825	100 %
2017	814	100 %
BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY		
2015	799	85,4 %
2016	717	86,9 %

2017	680	83,5 %
W TYM: DO 25 ROKU ŻYCIA		
2015	144	18,0 %
2016	98	13,7 %
2017	105	27,6 %
W TYM: DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI		
2015	490	61,3 %
2016	464	64,7 %
2017	415	61,0 %
W TYM: POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA		
2015	233	29,2 %
2016	224	31,2 %
2017	215	31,6 %
W TYM: POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA		
2015	199	24,9 %
2016	183	25,5 %
2017	188	27,6 %
W TYM: BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI		
2015	27	3,4 %
2016	26	3,6 %
2017	25	3,7 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UPPO w Olsztynie filia w Dobrym Mieście

Osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowią dość wysoki odsetek ogólnej liczby bezrobotnych, który w latach 2015-2017 oscylował w granicach 84-85%. Istotnym elementem jest znaczny wzrost udziału w tej grupie osób do 25 roku życia oraz osób powyżej 50 roku życia – czyli osób, którym trudniej niż pozostałym grupom wiekowym jest znaleźć zatrudnienie. Należy zwrócić uwagę, iż pomimo znacznego spadku liczby osób bezrobotnych ogółem, na porównywalnym poziomie w dalszym ciągu utrzymuje się udział osób bezrobotnych niepełnosprawnych – oscylujący w okolicach 3,5%. Należy znaleźć skuteczne narzędzia służące do aktywizacji zawodowej tych osób i ich powrotu na rynek pracy.

Instytucje na terenie gminy Dobre Miasto podejmują działania w celu ograniczania zjawiska wykluczenia zawodowego mieszkańców Gminy. Wśród wielu działań można przytoczyć między innymi:

źródło: opracowanie własne

Gmina Dobre Miasto jest terenem atrakcyjnym inwestycyjnie pod kilkoma względami:

- Korzystne położenie przy drodze krajowej nr 51 - jednym z głównych szlaków komunikacyjnych północnej Polski, województwa warmińsko-mazurskiego oraz trasą prowadzącą do przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej;
- Przez teren gminy oraz Dobrego Miasta przebiega linia kolejowa nr 221. Jest to szlak kolejowy przystosowany do przewozów osobowych a także towarowych, łączących Gminę z Olsztynem oraz innymi miastami w kraju;
- Nieskażone środowisko naturalne i wysokie walory przyrodnicze stanowiące doskonały potencjał do rozwoju sektora turystyki oraz produkcji ekologicznej żywności. Przez gminę przepływa rzeka Łyna posiadająca znaczne walory turystyczne (szlak kajakowy), na terenie Gminy Dobre Miasto znajdują się także jeziora – wśród nich największe – Limajno (z nowoczesną plażą i strzeżonym kąpieliskiem), Stobajno, Gronowskie – atrakcyjne do rozwoju usług turystycznych i agroturystyki;
- Bliskość dużego ośrodka miejskiego – Olsztyna – stanowiącego zaplecze materiałowe i logistyczne dla Gminy;
- Obecność specjalnej strefy ekonomicznej o powierzchni ponad 43 hektarów położonej na terenie Gminy;

Podstawowe branże gospodarki na terenie gminy Dobre Miasto to:

1. Produkcja;
2. Handel;
3. Usługi turystyczne (w tym gastronomiczne);
4. Usługi transportowe;
5. Usługi remontowo-budowlane.

Do największych zakładów pracy, prowadzących swoją działalność na terenie gminy Dobre Miasto należą:

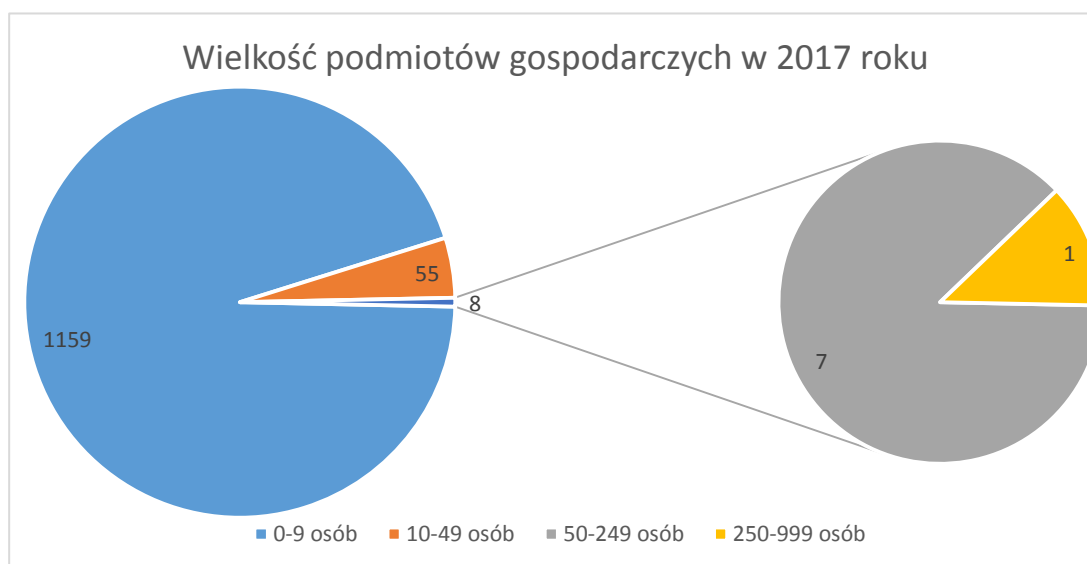
- 1) DFM sp. z o.o. – produkcja mebli,
- 2) JUTRZENKA sp. z o.o.– wyroby cukiernicze,
- 3) ELKAM – stolarka aluminiowa,
- 4) INTER TRANS KOBUS – usługi transportowe i motoryzacyjne,
- 5) MEBELMAX – produkcja mebli,
- 6) MPM STAL Tomasz Kurowski– obróbka metali,
- 7) NOW MET s.c.– konstrukcje stalowe.

Tabela nr 23 przedstawia wykaz liczby podmiotów gospodarki narodowej, wpisanych do rejestru REGON w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017, w podziale na sektory własnościowe.

Lata	Liczba podmiotów - ogółem	Sektor publiczny (udział)	Sektor prywatny (udział)
2015	1186	55 (4,6%)	1129 (95,2%)
2016	1174	57 (4,8%)	1112 (94,7%)
2017	1222	56 (4,6%)	1166 (65,4%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres nr 4 przedstawia wykaz podmiotów gospodarki ze względu na klasy wielkości na terenie gminy Dobre Miasto w roku 2017:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych w gminie Dobre Miasto – podobnie jak w skali kraju, czy województwa warmińsko-mazurskiego, stanowią mikroprzedsiębiorstwa – zatrudniające do 9 pracowników (94,8%). Podmioty zatrudniające pomiędzy 10 a 49 osób stanowiły 4,5% wszystkich podmiotów gospodarczych, natomiast podmioty zatrudniające 50-249 miały udział w wysokości 0,6%. Największe podmioty – zatrudniające do 999 pracowników to 0,1 % wszystkich podmiotów w Gminie.

2.3 SYSTEM EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY

Godnym uwagi czynnikiem, mającym wpływ na rozwój społeczny nie tylko najmłodszych mieszkańców każdej jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności gminy, jest rozwinięty i sprawnie funkcjonujący system opieki nad dziećmi, oświaty i szeroko rozumianej edukacji szkolnej oraz pozaszkolnej.

Sprawna formuła wieloaspektowego i nowoczesnego kształcenia w procesie szeroko rozumianego rozwoju formalnego i poza formalnego dzieci i młodzieży daje wiele potencjalnych korzyści, które w niedalekiej przyszłości mogą w sposób bezpośredni lub nawet pośredni wpływać na rozwój gospodarczy i ekonomiczny gminy Dobre Miasto.

Przemyślany i wieloaspektowy rozwój najmłodszych mieszkańców musi być zawsze traktowany jako inwestycja, która zwróci się po latach, a nie jedynie jako podejmowany w chwili obecnej wydatek. Wielokierunkowym wspieraniem i rozwijaniem zainteresowań dzieci i młodzieży powinny zająć się wspólnie - zarówno jednostki oświatowe i edukacyjne jak pozostałe podmioty, takie jak na przykład: wyspecjalizowane w tym kierunku organizacje pozarządowe, kościelne czy pozostałe podmioty odpowiedzialne za rozwój funkcji rodziny i prawidłowego dialogu społecznego.

Istotnym elementem podczas warsztatów w ramach posiedzeń Zespołu ds. opracowania dokumentu Strategii rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024, było akcentowanie sprawnie funkcjonującego systemu edukacji i oświaty na terenie gminy. Gmina zapewnia zarówno dzieciom, jak i ich rodzicom, w szczególności samotnym lub godzącym pracę zawodową i wychowawczą w rodzinie, możliwość wsparcia w procesie edukacyjnym.

Dzieci oraz młodzież zamieszkujące gminę Dobre Miasto mają zapewniony profesjonalny i łatwy dostęp do zajęć w postaci różnorodnych form spędzania wolnego czasu: zajęć tanecznych, ruchowych, nauki samodzielności, integracji i wspólnego spędzania wolnego czasu. Jednostkami wspierającymi system edukacji są między innymi: Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Dobrym Mieście, świetlice oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie miasta i gminy Dobre Miasto.

Stanowi to duże ułatwienie dla rodziców w zakresie wspierania opieki nad najmłodszymi mieszkańcami gminy Dobre Miasto. Przy dodatkowym wsparciu ze strony organizacji spoza kręgów oświatowych (na przykład organizacji pozarządowych), system kształcenia i opieki nad dziećmi i młodzieżą w gminie Dobre Miasto można uznać za właściwy oraz skuteczny.

W gminie Dobre Miasto funkcjonuje Żłobek Miejski prowadzony przez Gminę Dobre Miasto. Żłobek znajduje się w dwóch lokalizacjach: przy ulicy Warszawskiej 7A w Dobrym Mieście, w budynku Przedszkola Samorządowego nr 1. Liczba miejsc w tejże lokalizacji wynosi 30. Drugą lokalizacją żłobka jest budynek przy ulicy Garnizonowej 20, w budynku Szkoły Podstawowej nr 3 w Dobrym Mieście. Liczba miejsc w tejże lokalizacji wynosi 43. Początkowo liczba miejsc w żłobku wynosiła 30, jednakże ze względu na duże zapotrzebowanie w okresie niecałego roku od otwarcia żłobka (otwarcie nastąpiło w grudniu 2018, zmiana

liczby miejsc nastąpiła w sierpniu 2019) nastąpiło zwiększenie liczby miejsc przeznaczonych dla dzieci znajdujących się pod opieką tejże instytucji.

W gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017 funkcjonowały dwa publiczne przedszkola: Przedszkole Samorządowe nr 1 zlokalizowane w Dobrym Mieście przy ulicy Grudziądzkiej 9a oraz przedszkole Samorządowe nr 2 znajdujące się przy ulicy Malczewskiego 7. Ponadto funkcjonowały dwa przedszkola niepubliczne oraz dwa punkty przedszkolne. Szczegółowe informacje nt. wybranych wskaźników dotyczących edukacji przedszkolnej znajdują się w tabeli poniżej.

Tabela nr 24 przedstawia wybrane wskaźniki dotyczące edukacji przedszkolnej w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

Nazwa placówki	Liczba Uczniów na dzień:		
	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2017
Przedszkole Samorządowe nr 1	125	119	125
Przedszkole Samorządowe nr 2	70	75	75
Przedszkole Niepubliczne Stowarzyszenia na Rzecz Oświaty w Dobrym Mieście	13	39	60
Niepubliczne przedszkole „Jaś i Małgosia”	68	93	88
Punkt przedszkolny „Marysieńka” w Dobrym Mieście	25	25	25
Punkt przedszkolny Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Smolajnach	7	9	12
Ogółem	308	360	385

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Dobrym Mieście

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli, można zauważyć, iż liczba miejsc dla dzieci uczęszczających do przedszkoli, funkcjonujących w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017 rosta. Wzrost w latach 2015-2017 wyniósł 25% co jest bardzo zadowalającym wynikiem.

Połączenie oddziałów przedszkolnych ze szkołami podstawowymi wynika z potrzeby łączenia procesu edukacji dzieci na terenach wiejskich, jest to dobry i pożądanym proces z punktu widzenia zarówno kompleksowego i całościowego procesu edukacji jak i integracji środowiska dzieci w wieku przedszkolnym i starszych dzieci, uczęszczających do szkół podstawowych. Przy szkołach podstawowych na terenie gminy Dobre Miasto znajdują się oddziały przedszkolne, w których dzieci odbywają roczne przygotowanie przedszkolne.

Tabela nr 25 przedstawia liczbę dzieci w oddziałach przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

Nazwa placówki	Liczba Uczniów		
	2015	2016	2017
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Gen, Józefa Bema w Dobrym Mieście	18	11	15
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Dobrym Mieście	21	17	14
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście	19	18	23
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście – szkoła Filialna w Orzechowie	3	5	4
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście – szkoła Filialna w Jesionowie	1	3	0
Szkoła Podstawowa im. Marii Zientary Malewskiej w Barcikowie	11	12	12
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Głotowie	21	22	19
Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Smolajnach	8	8	2
Ogółem	102	96	89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Dobrym Mieście

W latach 2015-2017 do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczały zarówno dzieci pięcioletnie jak i sześciolatki. Obowiązek przedszkolny dzieci pięcioletnich obowiązywał do roku 2016. Od tego roku obowiązek przedszkolny dotyczył dzieci sześciolatki, natomiast dzieci pięcioletnie miały prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego. Tak więc pierwszeństwo przyjmowania do oddziałów przedszkolnych miały dzieci sześciolatki, zaś w przypadku wolnych miejsc do oddziałów przedszkolnych były przyjmowane także dzieci pięcioletnie.

Ważnym elementem uzupełniającym wymieniony wyżej system jest utworzenie na terenie gminy Dobre Miasto punktu opieki nad dziećmi najmłodszymi - dziećmi do lat 3 w postaci żłobka. Znacznie ułatwi to rodzinom zamieszkującym gminę Dobre Miasto sprawne godzenie funkcji rodzicielskich i zawodowych oraz pozytywnie wpłynie na rozwiązywanie problemów związanych z prawidłowym funkcjonowaniem rodziny i procesami edukacyjnymi.

Tabela nr 26 przedstawia wybrane wskaźniki dotyczące szkół podstawowych w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

L.p.	Szkoła	2015			2016			2017		
		Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnio w oddziale	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnio w oddziale	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnio w oddziale
	SZKOŁY PUBLICZNE									
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Generała Józefa Bema w Dobrym Mieście	175	8	21,88	157	8	19,63	171	9	19
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Dobrym Mieście	334	15	22,27	304	14	21,71	363	17	21,35
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście	234	9	26	231	10	23,1	315	15	21
4.	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście – Szkoła Filialna w Orzechowie	30	3	10	33	3,5	9,43	17	3	5,67
5.	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście – Szkoła Filialna w Jesionowie	22	2	11	14	1,5	9,33	7	1	7
6.	Szkoła Podstawowa im. Marii Zientary – Malewskiej w Barcikowie	62	5	12,4	45	4	11,25	24	4	6
	SZKOŁY NIEPUBLICZNE	x	x	x	x	x	x	x	x	x
7.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Głotowie	49	6	8,17	46	6	7,67	57	7	8,14
8.	Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Smolajnach	31	5	6,2	34	6	5,67	37	7	5,29
9.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia na Rzecz Oświaty w Dobrym Mieście	48	3	16	49	4	12,25	56	5	11,2
	RAZEM	985	56	17,59	913	57	16,02	1047	68	15,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Dobrym Mieście

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 26, można zaobserwować wzrost liczby uczniów szkół podstawowych w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017. Wzrost ten wyniósł ponad 60 osób. W większości przypadków wzrosła także liczba oddziałów szkolnych. Liczebność oddziałów szkolnych w szkołach niepublicznych była znacznie mniejsza niż miało to miejsce w szkołach publicznych.

Tabela nr 27 przedstawia wybrane wskaźniki dotyczące szkół gimnazjalnych w Gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

L.p.	Szkoła	2015			2016			2017		
		Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnio w oddziale	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnio w oddziale	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnio w oddziale
	Gimnazja Publiczne									
1.	Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II w Dobrym Mieście	239	11	21,73	233	10	23,3	133	6	22,17
	Gimnazja niepubliczne	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2.	Gimnazjum Niepubliczne Nasza Jedyńka	94	4	23,5	92	4	23	60	3	20
3.	Gimnazjum Niepubliczne Stowarzyszenia na Rzecz Oświaty w Dobrym Mieście	89	5	17,8	85	4	21,25	x	x	x
4.	Gimnazjum Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Smolajnach	20	3	6,67	8	2	4	x	x	x
	Oddziały gimnazjalne w niepublicznych szkołach podstawowych po wprowadzeniu reformy oświaty	x	x	x	x	x	x	x	x	x
5.	Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Smolajnach	x	x	x	x	x	x	7	1	7
6.	Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia na Rzecz Oświaty w Dobrym Mieście	x	x	x	x	x	x	43	2	21,5
	RAZEM	442	23	19,22	418	20	20,9	243	12	20,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Dobrym Mieście

W wyniku reformy oświaty w 2017 r. Gimnazjum Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich zostało włączone do Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Przyjaciół szkół Katolickich w Smolajnach, podobnie Gimnazjum Niepubliczne Stowarzyszenia na Rzecz Oświaty w Dobrym Mieście zostało włączone do Niepublicznej Szkoły Stowarzyszenia na Rzecz Oświaty w Dobrym Mieście.

W przypadku dwóch pozostałych gimnazjów (publicznego i niepublicznego „Nasza Jedyńka”) nastąpiło stopniowe ich wygaszanie, poprzez nie prowadzenie rekrutacji do danych placówek w latach kolejnych.

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 27, można zaobserwować spadek liczby uczniów szkół ponadpodstawowych w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017. Wskazany spadek wyniósł ponad 19,9 %.

Tabela nr 28 przedstawia wskaźniki dotyczące Zespołu Szkół w Dobrym Mieście w latach 2016-2018

Rok szkolny	Stan na:	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba zatrudnionych nauczycieli (w przeliczeniu na etaty)
2015/2016	30.09.2015	492	18	33,27
2016/2017	30.09.2016	441	17	32,71
2017/2018	30.09.2017	401	16	30,58

Źródło: dane ze Starostwa Powiatowego w Olsztynie

W gminie Dobrze Miasto realizowanych jest szereg inicjatyw i projektów mających na celu poszerzenie wiedzy i rozwijanie zainteresowań uczniów. Wiele z nich dotyczy szeroko pojętej profilaktyki i jest wspieranych finansowo ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Organizowane są ponadto zajęcia dodatkowe wyrównujące szanse edukacyjne oraz zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży. W 2017 roku we wszystkich placówkach edukacyjnych organizowano zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne oraz inne formy pogłębiania wiedzy i praktycznych umiejętności uczniów. Wśród rodzajów zajęć wymienić można chociażby:

- Gimnastyka korekcyjna,
- SKS,
- Logopedia indywidualna,
- Zajęcia socjoterapeutyczne,
- Praca z uczniem słabym i zdolnym – poszczególne przedmioty,
- Koła i kółka przedmiotowe,
- Zajęcia rozwijające ruchowo, artystycznie i plastycznie,
- Zajęcia rozwijające zainteresowania,
- Zajęcia sportowe – piłka nożna, pływanie.

2.4 ZASOBY MIESZKANIOWE

Instytucją odpowiedzialną za komunalne zasoby mieszkaniowe jest Centrum Usług Wspólnych (CUW) z siedzibą w Dobrym Mieście. Jest to gminna jednostka budżetowa, która działa w oparciu o statut nadany Uchwałą nr XXXII/212/2016 Rady Miejskiej w Dobrym Mieście z dnia 23 listopada 2016 roku. Centrum jest jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie wyodrębnionej jednostki budżetowej Gminy Dobrze Miasto, powołaną w celu prowadzenia wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i finansowo-księgowej gimnazjum, szkół podstawowych i przedszkoli dla których Gmina Dobrze Miasto jest organem prowadzącym, zapewnia uczniom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do przedszkoli i szkół oraz realizacji zadań własnych Gminy w zakresie gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi Gminy Dobrze Miasto⁷.

W 2017 roku Centrum obsługiwało pod względem finansowym, księgowym i kadrowym:

⁷ Sprawozdanie z działalności CUW w Dobrym Mieście za okres 01 01 2017 do 31 12 2017, s. 2.

- Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II w Dobrym Mieście,
- Szkołę Podstawową nr 1 im. Gen J. Bema w Dobrym Mieście,
- Szkołę Podstawową nr 2 im. M. Kopernika w Dobrym Mieście,
- Szkołę Podstawową nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście,
- Szkołę Podstawową nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście Szkołę Filialną w Orzechowie,
- Szkołę Podstawową nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście Szkołę Filialną w Jesionowie,
- Szkołę Podstawową im. Marii Zientary Malewskiej w Barcikowie,
- Przedszkole Samorządowe nr 1 w Dobrym Mieście,
- Przedszkole Samorządowe nr 2 w Dobrym Mieście.

Od dnia 01.10.2013 roku Centrum przejęło wraz z należnościami i zobowiązaniami Zakład Budynków Komunalnych w Dobrym Mieście, funkcjonujący jako zakład budżetowy. W Centrum, na dzień 31.12.2017 r. zatrudnionych było 9 pracowników.

W 2017 roku Centrum administrowało powierzchnią około 15 700 m² zasobów gminnych to jest:

- 103 lokalami mieszkalnymi w budynkach gminnych na terenie miasta Dobre Miasto,
- 14 lokalami mieszkalnymi w budynkach gminnych na terenie wsi,
- 111 lokalami mieszkalnymi w budynkach wspólnot mieszkaniowych na terenie miasta Dobre Miasto,
- 13 lokalami mieszkalnymi w budynkach wspólnot mieszkaniowych na terenie wsi,
- 37 lokalami użytkowymi na terenie miasta Dobre Miasto ,
- 3 lokalami użytkowymi na terenie wsi,
- 139 pomieszczeniami gospodarczymi na terenie miasta i wsi,
- 6 świetlicami wiejskimi.

Tabela nr 29 przedstawia działania podjęte przez CUW w Dobrym Mieście w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Zamiana mieszkań ze względu na poprawę warunków mieszkaniowych	5	9	12
Zasiedlenie w lokalach mieszkalnych	14	3	4
Podpisanie umowy na lokale użytkowe	7	6	4
Przesiedlenie do pomieszczeń tymczasowych w wyniku eksmisji	b.d	b.d	2
Pozwy do sądu o eksmisję	b.d	3	5
Pozwy o zapłatę należności	28	b.d	5

czynszowych			
Ugody ws spłaty zadłużenia czynszowego	b.d	6	17

Źródło: Dane z CUW w Dobrym Mieście

Z wniosków zawartych w sprawozdaniu z działalności CUW w Dobrym Mieście wynika, że wpływy z czynszu są zbyt małe, aby pokryć wydatki związane z ponoszonymi kosztami na utrzymanie lokali mieszkalnych. Stawki czynszu wahają się od 0,65 do 3,30 zł/m², gdzie średnia stawka czynszu za metr kwadratowy wynosi 2,09 zł. Przy średniej stawce w wysokości 2,09 zł, roczne wpłaty powinny wynieść 223 149,74 zł, a wydatki związane z samymi remontami budynków i lokali mieszkalnych wraz z funduszem remontowym wyniosły 314 179,43 zł. W związku z powyższym racjonalne jest podniesienie średniej stawki czynszu za lokale mieszkalne z uwzględnieniem kosztów wymienionych powyżej. Biorąc po uwagę zły stan budynków należałoby zwiększyć środki przekazywane przez Gminę na remonty dachów, elewacji, stolarki okiennej i drzwiowej, a także wymianę i modernizację instalacji. W dużej mierze, za wykazane zaległości odpowiadają odsetki, które stanowią około 35% całości wieloletnich zobowiązań wobec CUW, które bardzo często są nieściągalne bądź przedawnione. Dużym wyzwaniem są również pomieszczenia gospodarcze, których stan techniczny jest niezadowalający, a duża część wymaga pełnej rozbiórki.⁸

Głównym skupiskiem mieszkalnictwa oraz lokali użytkowych w Gminie jest miejscowość Dobre Miasto, stanowiąca lokalne centrum rozwoju i usług. W trakcie prac w ramach zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024 często pojawiały się stwierdzenia, iż na terenie Miasta można skorzystać z dość bogatego wachlarza usług dla społeczności Gminy, choć zauważono pewne deficyty, jak na przykład: miejsce do spotkań i spędzania wolnego czasu w postaci kawiarni.

Tabela nr 30 przedstawia liczbę mieszkań, izb oraz powierzchnię użytkową mieszkań w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

Lata	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia użytkowa mieszkań
2015	5332	20 325	370 024 m ²
2016	5349	20 436	372 215 m ²
2017	5376	20 568	375 505 m ²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GU

⁸ Sprawozdanie z działalności CUW w Dobrym Mieście za okres 01 01 2017 do 31 12 2017, s.16.

Tabela nr 31 przedstawia liczbę mieszkań, izb oraz powierzchnię użytkową mieszkań w podziale na tereny miejskie i wiejskie w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

Lata	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia użytkowa mieszkań
MIASTO			
2015	3692	13660	233 478 m ²
2016	3 699	13710	234 282 m ²
2017	3 710	13760	235 300 m ²
WIEŚ			
2015	1 340	6 665	136 546 m ²
2016	1 650	6 726	137 933 m ²
2017	1 666	6 808	140 205 m ²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela nr 32 przedstawia liczbę mieszkań, izb oraz procentowy wskaźnik ich wyposażenia w instalacje techniczne w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

Lata	Liczba mieszkań	Wyposażone w wodociąg	Wyposażone w łazienkę	Wyposażone w C.O.
MIASTO				
2015	3 692	99,8 %	95,7 %	90,5 %
2016	3 699	99,8 %	95,7 %	90,6 %
2017	3 710	99,8 %	95,7 %	90,6 %
WIEŚ				
2015	1 340	88,0 %	77,7 %	62,2 %
2016	1 650	88,1 %	77,9 %	62,5 %
2017	1 666	88,2 %	78,1 %	62,9 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego, w roku 2015 na terenie gminy Dobre Miasto znajdowały się 3 mieszkania niezamieszkane (pustostany), w kolejnym roku liczba pustostanów wynosiła 8.

Gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, Urząd Miejski w Dobrym Mieście wypłaca pomoc finansową w postaci dodatków mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest częściową pomocą w opłatach za mieszkanie dla osób o niskich dochodach. Świadczenie jest uzależnione od trzech kryteriów: tytułu prawnego do lokalu, kryterium dochodowego i powierzchni mieszkania. O dodatek mogą się ubiegać osoby wynajmujące mieszkanie, posiadające mieszkanie spółdzielcze lub właściciel mieszkania bądź budynku.

Tabela nr 33 przedstawia kwoty dodatków mieszkaniowych wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście w latach 2016-2018.

Zasoby	Środowisko	2016	2017	2018
		Kwota (w zł)	Kwota (w zł)	Kwota (w zł)
gminne	miasto	131.558.88	109,926,65	98.764,33
	wieś	7.422.44	11.109,84	14510,08
spółdzielcze	miasto	129.921.55	131.171,97	122.101,12
	wieś	2.895.32	6015,59	6702,06
Wspólnotmieszkaniowych	miasto	176.461.24	182.383,17	179.413,54
	wieś	0	0	0
Prywatne	miasto	3.216.27	5028,97	4244,60
	wieś	13.058.93	20562,21	18791,83
Inne	miasto	5.172.25	3391,17	2316,33
	wieś	2.335.30	1464,18	0
Ogółem:		472042.18	471.053,75	446.843,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu z działalności MOPS w Dobrym Mieście w roku 2018

W 2017r na dodatki wydatkowano kwotę **471.053,75** zł i w stosunku do roku 2016 była to kwota niższa o 988.43 zł. W 2017r. z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 275 rodzin, mniej o 50 niż w roku 2016.

Natomiast w 2018r na dodatki wydatkowano kwotę **446.843,89** zł i w stosunku do roku 2017 jest to kwota

niższa o 24.209,86 zł. W 2018r. z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 270 rodzin.

W 2018r. w sprawie dodatków mieszkaniowych wydano 379 decyzji administracyjnych.

W porównaniu do roku 2017, to 76 decyzji mniej.

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, iż liczba wypłacanych zasiłków mieszkaniowych oraz ich kwoty rokrocznie spadają.

W Gminie Dobre Miasto mieszka wiele osób i rodzin o najniższych dochodach, które mimo podejmowanych wysiłków nie są w stanie samodzielnie zaspokoić potrzeb mieszkaniowych. Rodziny takie potrzebują i oczekują wsparcia w postaci lokali z mieszkaniowego zasobu gminy – jednakże niestety liczba takich mieszkań jest na dzień dzisiejszy niewystarczająca. Poza tym na jednym ze spotkań zorganizowanych z Inicjatywy Burmistrza Dobrego Miasta a mieszkańcami osoby o wyższym statusie materialnym wskazywały na niskie lub wręcz znikome zainteresowanie deweloperów budową nowych obiektów mieszkalnych które stanowiłyby ciekawą ofertę dla osób zamierzających kupić nowe mieszkanie bądź osiedlić się na stałe w gminie Dobre Miasto.

Na podstawie prognozy wielkości mieszkaniowego zasobu gminy, będzie się on sukcesywnie zmniejszał, osiągając wartość 239 ogólnej liczby lokali w 2018 roku oraz 223 w roku 2022. Planowany jest natomiast wzrost liczby gminnych lokali socjalnych z 49 w roku 2018 do 53 w roku 2022. Zakłada się że w nadchodzących latach prowadzona będzie sprzedaż lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Dobre Miasto w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz według zasad określonych odrębnymi uchwałami Rady Miejskiej w Dobrym Mieście. Będzie to uzależnione przed wszystkim od ilości złożonych wniosków o wykup tychże lokali przez przyszłych najemców.

2.5 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zadania własne Gminy w zakresie zaspokajania potrzeb zbiorowych wspólnoty w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrony przeciwpożarowej zostały uwzględnione w Ustawie dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

W gminie Dobre Miasto funkcjonują trzy stałe komisje rady miejskiej, z których jedna poświęcona jest kwestii bezpieczeństwa w Gminie.

Wykaz instytucji i osób, które są odpowiedzialne za kwestie bezpieczeństwa na terenie gminy Dobre Miasto:

- Burmistrz Dobrego Miasta,
- Policja (Komisariat w Dobrym Mieście),
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Państwowa Straż Pożarna,
- Straż Leśna,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście,
- Gminny Koordynator ds. Profilaktyki i Uzależnień,
- Rada Miejska w Dobrym Mieście.

Na terenie gminy Dobre Miasto funkcjonuje dziewięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP), znajdują się one w następujących miejscowościach:

- OSP w Cerkiewniku,
- OSP w Dobrym Mieście,
- OSP w Jesionowie,
- OSP w Głotowie,
- OSP w Orzechowie,
- OSP w Podleśnej,
- OSP w Praslitach,
- OSP w Piotraszewie,
- OSP w Smolajnach.

Wskazane powyżej jednostki realizują misję i cele Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, którymi są⁹:

- działania na rzecz ochrony życia, zdrowia i mienia przed pożarami, klęskami żywiołowymi i zagrożeniami ekologicznymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami;
- rzecznictwo i reprezentowanie członków Związku wobec organów administracji publicznej;
- wykonywanie zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej zleconych przez organy administracji publicznej;
- współtworzenie i opiniowanie aktów normatywnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
- działania na rzecz ochrony środowiska;
- informowanie o występujących zagrożeniach pożarowych i innych zagrożeniach miejscowych oraz sposobach im zapobiegania;
- rozwijanie i upowszechnianie działalności kulturalnej;
- rozwijanie i krzewienie kultury fizycznej i sportu;
- organizowanie pożarniczego i obronnego wychowania dzieci i młodzieży.

Komisariat Policji w Dobrym Mieście znajduje się w Dobrym Mieście, Plac 1 Sierpnia 1. Komisariat obejmuje swoim zasięgiem gminę Dobre Miasto, a także sąsiednie gminy: Świątki, Jonkowo oraz Dywity – obszar działania komisariatu wynosi około 753 km².

W komisariacie w Dobrym Mieście pracują 44 osoby, w tym Komendant Komisariatu i Zastępca Komendanta, a także pracownicy ogniwa prewencji, Referatu Kryminalnego oraz Zespół Dyżurnych.

W posterunku w Dywitach pracuje 7 osób, w tym: Kierownik Posterunku, osoby zatrudnione w dziale prewencji i dziale kryminalnym. Analogiczny układ organizacyjny przedstawia się w Posterunku w Jonkowie, który liczy 6 etatów.

Analizując dane ze sprawozdań o stanie bezpieczeństwa na terenie działania Komisariatu Policji w Dobrym Mieście przedkładanych corocznie przez Komendanta Komisariatu Radzie Miejskiej w Dobrym Mieście, można dojść do wniosku, że gmina Dobre Miasto jest raczej bezpieczną gminą. Analizy, sprawozdania oraz własne spostrzeżenia ukazują jednak dziedziny i miejsca, które wymagają podjęcia działań zmierzających do eliminacji wszelkich braków i nieprawidłowości.

Dla przykładu pomoc Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie, w zakresie obsługi interwencji w obszarach graniczących z Olsztynem na terenie gminy Dywity i Jonkowo, jest bardzo istotna z punktu widzenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańca miasta i gminy Dobre Miasto. Pozwoliłoby to skrócić do minimum czas, oczekiwania przez osobę zgłaszającą, na interwencję oraz jej szybką realizację. Istotne jest

⁹<http://www.zosprp.pl/?q=node/785>

również określenie na zupełnie nowych zasadach funkcjonowania miejskiego monitoringu, sukcesywnie oraz poprzedzone właściwą analizą poszerzenie strefy objętej monitoringiem o szczególnie niebezpieczne miejsca. Gmina musi również kontynuować wzorem lat ubiegłych opłacanie tzw. służb ponadnormatywnych, co przekłada się na zwiększenie ilości patroli policyjnych w naszym sąsiedztwie. Takie działania są prowadzone w wielu gminach województwa warmińsko-mazurskiego oraz w całej Polsce z korzyścią dla mieszkańców. Wreszcie ostatnie z zadań, jakie stoi przed samorządem Dobrego Miasta - w kontekście najbliższych 3 lat - to zawarcie porozumienia z Kierownictwem Straży Miejskiej w Olsztynie, na obsługę przez dwóch strażników terenu gminy Dobre Miasto. Do ich codziennych obowiązków należałoby m.in.: czuwanie nad porządkiem publicznym

i uświadamianie mieszkańców o formalnościach związanych z szeroko pojętym zagadnieniem czystości w Gminie. Takie lub podobne struktury Straży Miejskiej funkcjonują w Gminie Dywity, Gminie Biskupiec, Gminie Barczewo, Gminie Olsztyniek. Również ważnym aspektem bezpieczeństwa jest usystematyzowanie współpracy wszystkich instytucji poprzez cykliczne odprawy oraz wykorzystanie potencjału społecznego w postaci istniejących grup społecznych skupionych wokół szkół, klubów i stowarzyszeń.¹⁰

Głównymi zadaniami, do realizacji w ramach przytoczonej powyżej strategii są:

- organizacja służby ponadnormatywnej dla Policjantów z KP w Dobrym Mieście;
- wprowadzenie dwuzmianowego trybu pracy w poszczególnych posterunkach Policji w Gminie;
- rozwój systemu monitoringu miejskiego;
- nawiązanie współpracy ze Strażą Miejską w Olsztynie;
- nawiązanie międzyinstytucjonalnej współpracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa w Gminie;
- wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za przekaz medialny w zakresie działań podejmowanych na rzecz poprawy bezpieczeństwa w Gminie.

Wskazane powyżej działania mają za zadanie zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy Dobre Miasto, zmniejszenie przestępczości i zdarzeń porządkowych wymagających interwencji służb, zmniejszenie przestępczości wśród nieletnich, a także wykształcenie w społeczeństwie odruchów poszanowania prawa i nawiązanie stałej współpracy międzyinstytucjonalnej na realizację powyżej wskazanych potrzeb.

Tabela nr 34 przedstawia wykaz przestępstw i wykroczeń odnotowanych w gminie Dobre Miasto w latach 2015-2017

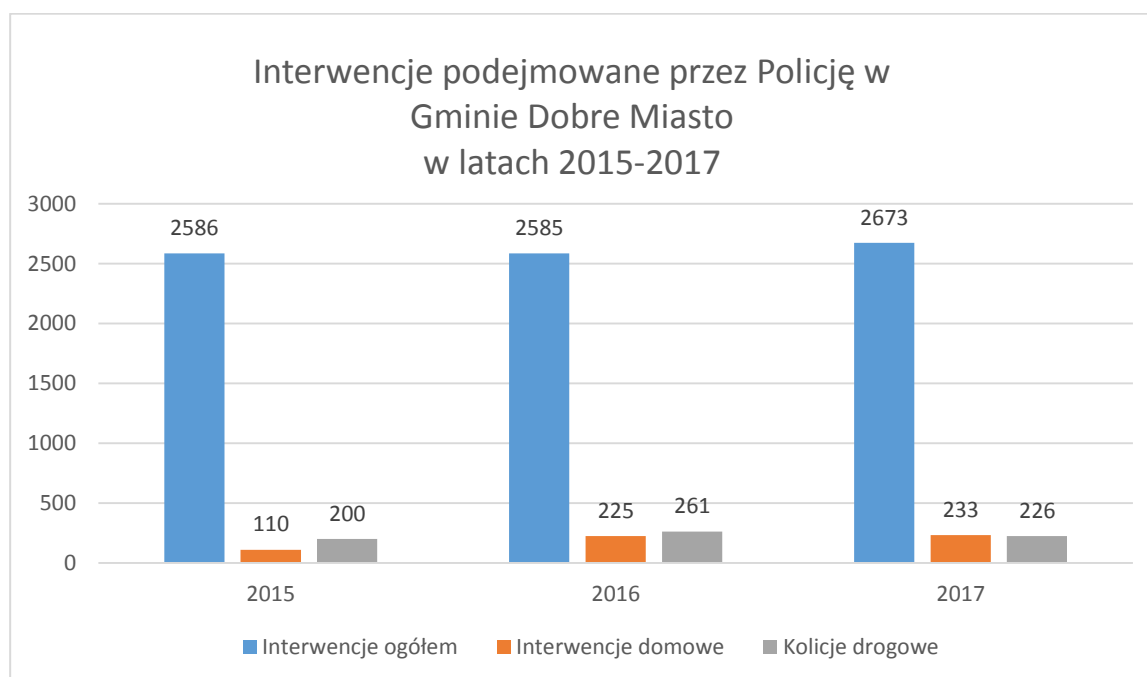
Rodzaj przestępstwa	2015	2016	2017
Kradzież mienia	42	19	25
Kradzież z włamaniem	39	35	22
Uszkodzenie mienia	13	19	26
Uszkodzenie ciała	8	15	5

¹⁰ Strategia Poprawy Bezpieczeństwa Bezpieczna Gmina Dobre Miasto na lata 2018-2020.

Rozbój	0	1	4
Pobicie	3	3	4
Kradzież samochodu	3	3	0

Źródło: dane z Komisariatu Policji w Dobrym Mieście

Wykres nr 5 przedstawia liczbę interwencji przeprowadzonych na terenie gminy Dobre Miasto w latach 2015-2017 w podziale na interwencje ogółem, interwencje domowe oraz kolizje drogowe

Źródło: dane z Komisariatu Policji w Dobrym Mieście

Na podstawie danych zawartych na powyższym wykresie można dostrzec, iż liczba interwencji w latach 2015-2017 wzrosła o 87, czyli 3,36%, znacznie natomiast wzrosła liczba interwencji domowych – tutaj w ciągu trzech analizowanych lat zanotowano wzrost o 111,8%, świadczy to o rosnącym problemie przemocy w rodzinie oraz konieczności podejmowania działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych występujących w środowisku domowym. Należy podjąć działania zmierzające do ograniczenia tych niepożądanych zjawisk.

2.6 DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I OBSZAR EKONOMII SPOŁECZNEJ

Gmina Dobre Miasto jest terenem na którym funkcjonują zróżnicowane organizacje pozarządowe zrzeszające osoby w różnym wieku oraz z różnymi zainteresowaniami. Na podstawie danych dostępnych na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście można zapoznać się ze statystką dotyczącą NGO funkcjonujących w Gminie, a także dokumentami dotyczącymi współpracy administracji samorządowej z przedstawicielami trzeciego sektora oraz sprawozdaniami z tejże współpracy.

Odnosząc się do zapisów Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy Gminy Dobre Miasto z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2018, w Krajowym Rejestrze zarejestrowanych było odpowiednio 71 stowarzyszeń, 2 fundacje, 9 ochotniczych straży pożarnych oraz 10 pozostałych podmiotów z terenu Gminy. Powyższe zestawienie nie uwzględnia klubów sportowych, których ewidencja jest prowadzona oddzielnie.

W 2018 roku Rada Miejska w Dobrym Mieście wyznaczyła cztery priorytetowe obszary w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi, są to:

- realizacja programów edukacyjnych pobudzanie aktywności lokalnej poprzez prowadzenie Centrum Aktywności Wiejskiej,
- wspieranie i upowszechnianie aktywności fizycznej wśród mieszkańców gminy Dobre Miasto, szczególnie dzieci i młodzieży,
- rozwój aktywności kulturalnej mieszkańców gminy Dobre Miasto w różnych dziedzinach kultury,
- ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

W ramach ogłoszonych w 2018 roku, dwóch otwartych konkursów ofert na realizację zadań własnych Gminy, przez organizacje pozarządowe w ww. obszarach wpłynęło 21 ofert oraz podpisano 21 umów na łączną kwotę 268 600 złotych¹¹, w tym 255 000 zł w ramach dotacji oraz 13 600 zł w ramach tzw. „małych dotacji”. W tym trybie wysokość dotacji nie może przekroczyć kwoty 10 000 zł, a zadanie publiczne nie może być realizowane dłużej niż 90 dni. Dodatkowo jedna organizacja może w danym roku budżetowym uzyskać w tym trybie maksymalnie 20 000 zł, a łączna wysokość środków przyznanych przez Gminę nie może przekroczyć 20% dotacji planowanych w całym roku budżetowym.

Tabela nr 35 przedstawia wysokość środków przyznanych w poszczególnych obszarach współpracy.

Nazwa obszaru	Środki przekazane	Środki rozliczone	% wykorzystania
Centrum Aktywności Wiejskiej	12 000 zł	12 000 zł	100 %
Sport	210 000 zł	210 000 zł	100 %
Kultura	28 600 zł	28 599,99 zł	100 %
Dziedzictwo	18 000 zł	18 000 zł	100 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy Gminy Dobre Miasto z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2018

¹¹ Szczegółowy wykaz złożonych ofert oraz dotacji przyznanych na realizację poszczególnych zadań jest dostępny w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście.

Organizacje pozarządowe na realizację powyższych zadań zaangażowały 157 928,48 zł oraz pracę społeczną wycenioną na 109 599,90 zł.

W latach 2015-2017 kwota przeznaczana rokrocznie na realizację zadań w poszczególnych, przykładowych obszarach współpracy (tabela nr 36):

	2015	2016	2017
Rekreacja	20 000	26 000	25 000
Sport	177 677,29	199 890	213 800
Ochrona środowiska	3 000	1 500	5 000
Kultura	54 000	31 000	86 000
Sporty motorowe	10 000	8 000	b.d.
Ochrona ludności	2 000	800	b.d.
RAZEM	266 677,29	267 190	329 800

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy Gminy Dobre Miasto z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2015-2017

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć iż kwoty przeznaczane na realizację zadań w poszczególnych obszarach współpracy z organizacjami pozarządowymi rokrocznie rosną. Stanowi to potwierdzenie rozwoju współpracy pomiędzy gminą Dobre Miasto, a sektorem NGO oraz daje coraz większe możliwości rozwoju i podnoszenia poziomu życia zarówno mieszkańców Gminy jak i rozwoju organizacji pozarządowych.

W ramach realizacji Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Dobre Miasto z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2015-2018, organizacje realizowały zadanie publiczne pn.: „Realizacja programów edukacyjnych pobudzanie aktywności lokalnej poprzez prowadzenie Centrum Aktywności Wiejskiej” w formie umów wieloletnich. Na koniec 2018 r. obowiązywało 9 umów wieloletnich na prowadzenie CAW w miejscowościach: Cerkiewnik, Orzechowo, Międzyzlesie, Głotowo, Jesionowo, Prasłity, Nowa Wieś Mała, Smolajny oraz Barcikowo.

W ramach realizacji Zarządzenia Burmistrza Dobrego Miasta nr FR.00.50.76.2014.MH-W z dnia 7 maja 2014 roku, organizacje pozarządowe, które pozyskały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, mogą ubiegać się o pożyczkę w ramach środków finansowych zabezpieczonych na ten cel w budżecie Gminy. W 2018 r. Gmina Dobre Miasto udzieliła pięciu podmiotom 5 nieoprocentowanych pożyczek na łączną kwotę 148 363,50 zł.

Burmistrz Dobrego Miasta w 2018 r. objął honorowym patronatem 6 wydarzeń organizowanych bądź współorganizowanych przez organizacje pozarządowe z terenu gminy Dobre Miasto. Gmina na przestrzeni ostatnich kilku lat przekazała ponadto 18 budynków/lokali bądź gruntów z przeznaczeniem na działalność organizacji pozarządowych, natomiast pięciu organizacjom przekazano w nieodpłatne użytkowanie lokale użytkowe znajdujące się na terenie Gminy.

Chcąc uhonorować tych, którzy zdecydowali się włączyć w działalność wolontarystyczną, Burmistrz Dobrego Miast 5 grudnia 2018 roku, spotkał się z przedstawicielami organizacji pozarządowych w ramach obchodów Dobromiejskiego Dnia Wolontariatu.

Gmina Dobre Miasto jest jednostką samorządu terytorialnego, gdzie lokalne władze na wielu poziomach były i są mocno zaangażowane w rozwój sektora ekonomii społecznej. Przedsiębiorczość społeczna jest tutaj istotnym i coraz mocniej wspieranym narzędziem do wielokierunkowego i nowoczesnego rozwoju. Ekonomia społeczna stała się widocznym sposobem na reintegrację społeczną i zawodową mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także pozostałych osób chętnych do rozwoju tego rodzaju aktywności.

Jednostką w głównej mierze odpowiedzialną za koordynację i wspieranie procesu rozwoju sektora ekonomii społecznej w aspekcie ilościowym oraz jakościowym jest Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES). Głównymi celami działalności OWES jest – z jednej strony - prowadzenie wielokierunkowych działań zmierzających do wspomagania lokalnej gospodarki, ograniczania zjawiska bezrobocia i zwiększania konkurencyjności przedsiębiorstw; z drugiej natomiast znajdują się działania dotyczące sfery aktywnej polityki społecznej oraz skutecznego ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego.

Na terenie powiatu olsztyńskiego funkcjonuje Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP. W ramach realizacji niniejszego zadania realizowanych jest szereg przedsięwzięć i inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej. Najważniejsze z nich to:

1) Działalność Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej w Olsztynie

Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej w Olsztynie prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP w ramach projektu „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie”, realizowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia Mazury 2014-2020, jest jedynym ośrodkiem odpowiedzialnym bezpośrednio za powstawanie nowych oraz bieżące wsparcie istniejących podmiotów ekonomii społecznej w powiecie olsztyńskim oraz w gminie Dobre Miasto. Dzięki podejmowanym regularnie działaniom: animacyjnym, doradczym, szkoleniowym, sieciującym i infrastrukturalnym, lokalne społeczności zamieszkujące Gminę w naturalnym odruchu kojarzą cały sektor związany z ekonomią społeczną właśnie z działalnością IPS. Stała obecność animatorów, doradców oraz pozostałej kadry Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w jednostkach samorządu terytorialnego, instytucjach otoczenia rynku pracy, pomocy społecznej, podmiotach reintegracyjnych, szkołach, a także w organizacjach pozarządowych i w przedsiębiorstwach powoduje, iż oferta OWES dociera do bardzo szerokiego grona odbiorców i spotyka się z dużym zainteresowaniem różnych środowisk na terenie gminy Dobre Miasto.

Inkubator w Olsztynie jest dobrym i wygodnym uzupełnieniem z punktu widzenia jednostek samorządu terytorialnego. Pracownikom JST łatwiej jest odesłać osoby zainteresowane do Inkubatora, niż poświęcać swój czas i udzielać informacji z zakresu, w którym często nie czują się całkowicie kompetentni.

Ponadto Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej stanowi zaplecze funkcjonowania Zespołu ds. Ekonomii Społecznej w Gminie Dobre Miasto, który funkcjonuje przy Urzędzie Miejskim w Dobrym Mieście. W pomieszczeniach Urzędu odbywają się zebrania grup roboczych członków Zespołów ds. ES podczas, gdy sytuacja wymaga zorganizowania takiego posiedzenia – na przykład, w trakcie organizacji wydarzeń lokalnych promujących ekonomię społeczną. Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej w Olsztynie odpowiedzialny jest za kompleksowe przygotowanie takich wydarzeń przy wsparciu pozostałych instytucji i organizacji z terenu powiatu olsztyńskiego.

Siedziba Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej jest miejscem spotkań grup założycielskich oraz miejscem, gdzie istniejące podmioty mogą swobodnie organizować swoje walne zgromadzenia, zebrania, spotkania z

obecnymi bądź potencjalnymi klientami oraz przechowywać swoją dokumentację i drobny sprzęt. Udzielane jest także wsparcie techniczne w postaci udzielania tymże podmiotom dostępu do sprzętu biurowego – jak na przykład komputery, drukarki, kserokopiarki, faksy, telefon, Internet itp.

Inkubatory OWES, są często odwiedzane przez przedstawicieli instytucji i podmiotów z innych obszarów kraju podczas organizowanych przez nie wizyt studyjnych, aby ich uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z charakterystyką i specyfiką danego powiatu.

2) Zespół ds. Ekonomii Społecznej w Gminie Dobre Miasto

Zespół został powołany 26 października 2017 roku Zarządzeniem nr 0050.176.OK.2017.UMBurmistrza Dobrego Miasta. Jest organem konsultacyjnym, opiniodawczym i inicjatywnym w zakresie rozwoju ekonomii społecznej na terenie gminy Dobre Miasto.

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

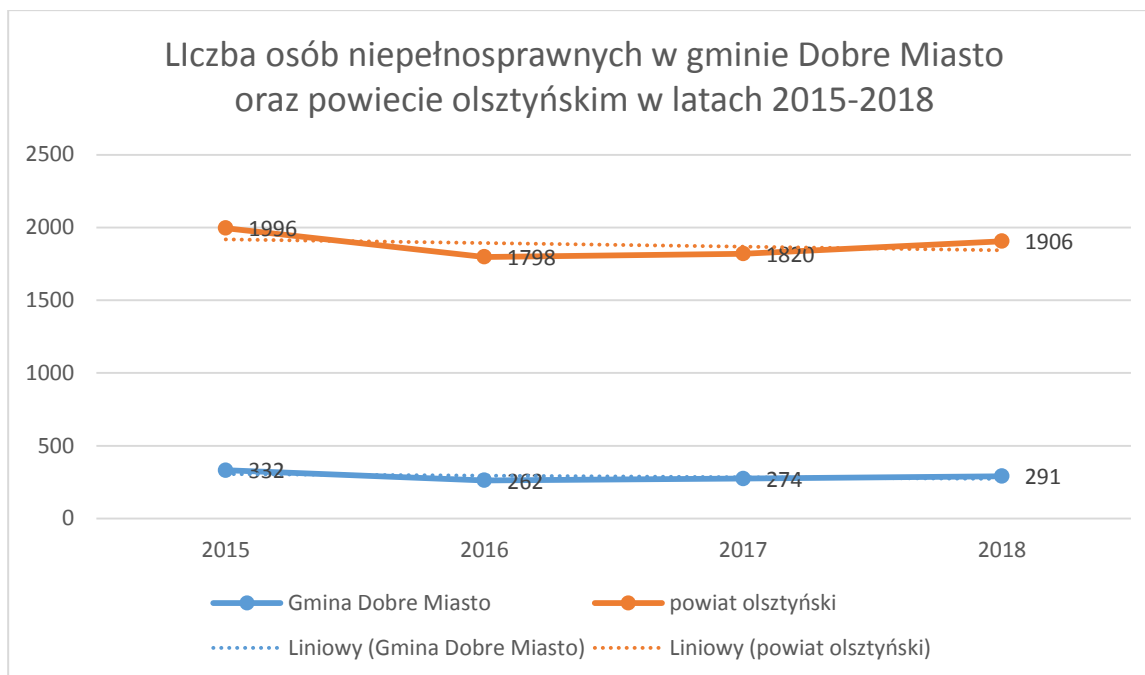
- inicjowanie działań wspierających powstawanie oraz funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej,
- wyrażanie opinii i stanowisk w sprawach dotyczących ekonomii społecznej,
- wsparcie promocji działań podejmowanych przez podmioty ekonomii społecznej,
- współudział w tworzeniu dokumentów strategicznych dotyczących obszaru ekonomii społecznej,
- współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za realizację usług społecznych użyteczności publicznej na terenie gminy Dobre Miasto

Zgodnie z zapisami Regulaminu, Zespół spotyka się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż jeden raz na pół roku. Zespół w 2018 roku liczył 7 członków, reprezentujących zróżnicowany wachlarz podmiotów i instytucji sektora polityki społecznej. W 2018 roku Zespół spotykał się dwukrotnie, ponadto odbywały się spotkania grup roboczych Zespołu, mające na celu przeprowadzenie procedury powołania na terenie gminy Dobre Miasto spółdzielni socjalnej osób prawnych.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

Według danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, w latach 2015-2018 liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminę Dobre Miasto rosła.

Wykres nr 6 przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych w gminie Dobre Miasto w stosunku do liczby osób niepełnosprawnych zamieszkujących powiat olsztyński wraz z jej odsetkiem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Olsztynie

Tabela nr 37 przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminę Dobre Miasto z podziałem na płeć

Płeć	2015	2016	2017	2018
Kobiety	168	138	142	146
Mężczyźni	164	124	132	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Olsztynie

W analizowanym okresie, większość niepełnosprawnych mieszkańców gminy Dobre Miasto stanowiły kobiety, w 2018 roku wskaźnik sięgał 50,1%.

Tabela nr 38 przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminę Dobre Miasto z podziałem na wiek .

Wiek	2015	2016	2017	2018
16-25	30	23	25	18
26-40	37	28	27	41
41-59	153	120	101	106
60 lat i więcej	112	91	121	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Olsztynie

Tabela nr 39 przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych, zamieszkujących gminę Dobre Miasto w latach 2015-2018, według zatrudnienia.

Status na rynku pracy	2015	2016	2017	2018
Pracujący	73	53	55	66
Niepracujący	259	209	219	225

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Olsztynie

Tabela nr 40 przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminę Dobre Miasto w latach 2015-2018, według stopnia niepełnosprawności.

Stopień niepełnosprawności	2015	2016	2017	2018
lekki	86	80	83	106
umiarkowany	180	137	131	132
znaczny	66	45	60	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Olsztynie

Na podstawie danych zawartych w powyższych tabelach można stwierdzić, iż liczba osób niepełnosprawnych, zamieszkujących gminę Dobre Miasto w latach 2015-2018 rosła, przy spadku liczby tychże osób w skali powiatu olsztyńskiego. Niepokojącym i wymagającym poprawy wskaźnikiem jest stopień zatrudnienia osób niepełnosprawnych – w roku 2018 pracowało jedynie 22,6% tychże osób, natomiast 77,4% pozostawało nieaktywnych zawodowo. Należy podjąć działania zmierzające do aktywizacji na rynku pracy osób niepełnosprawnych z terenu Gminy.

2.7 DIAGNOZA SYTAUCJI RODZIN¹²

Dokumentem o charakterze strategicznym w gminie Dobre Miasto, mającym za zadanie kompleksową koordynację działań związanych z procesami wspierania rodzin, jest „Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2019-2021”. Jest on kontynuacją programów wspierania rodziny tworzonych i idealizowanych sukcesywnie od roku 2013. Podstawowym założeniem programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Na terenie gminy Dobre Miasto funkcjonują instytucje, organizacje i osoby podejmujące działania na rzecz poprawy sytuacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej bądź w kryzysie. Wśród takich instytucji wymienić można chociażby:

- **Zespół Interdyscyplinarny** – mający na celu diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań zaradczych, bądź podejmowanie interwencji w środowiskach dotkniętych zjawiskami patologicznymi.

¹² Diagnoza powstała przy wykorzystaniu danych i opisów z dokumentów „Program Wspierania Rodziny w gminie Dobre Miasto na lata 2019-2021

- **Asystent Rodziny** – osoba, której zadaniem jest kompleksowa pomoc rodzinom wychowującym dzieci, w których występują różnorakie deficyty oraz dysfunkcje. Reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie bądź istnienie w rodzinie problemów uniemożliwiających jej prawidłowe funkcjonowanie.
- **Poradnictwo Specjalistów** – w tym psychologa i prawnika którzy udzielając nieodpłatnych porad osobom znajdującym się w trudnej sytuacji rodzinnej lub zawodowej – wskazując konkretne rozwiązania w celu jej przezwyciężenia.
- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrym Mieście** - której zadaniem jest między innymi kierowanie na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu, zgłaszanych przez instytucje odpowiedzialne za podejmowanie zadań z zakresu realizacji polityki społecznej w gminie Dobre Miasto.
- **Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza dla dzieci** - której celem jest organizowanie wychowankom świetlic fachowej i dobrze zorganizowanej opieki wychowawczej, udzielanie pomocy w eliminowaniu i rozwiązywaniu niepowodzeń szkolnych, rodzinnych i osobistych, a także oddziaływanie terapeutyczne i współpraca z rodziną dziecka przebywającego w świetlicy w zakresie łagodzenia niedostatków wychowawczych, wdrażanie do życia społecznego i nauki pozytywnych wzorców.
- **Poradnia Uzależnień i Współzależnień od Alkoholu** – przeciwdziała problemom dotyczącym nadużywania alkoholu oraz udziela porad diagnostycznych, a także prowadzi terapię indywidualną i grupową.
- **Placówki kulturalne i oświatowe** – w tym między innymi Ośrodek Sportu i Rekreacji, Centrum Kulturalno-Biblioteczne, placówki edukacyjne oraz organizacje pozarządowe – organizując czas wolny rodzinom i dzieciom – wspierają pozytywne wzorce, wskazują metody spędzania wolnego czasu, a także kreują właściwe nawyki wśród rodzin zamieszkujących gminę Dobre Miasto.
- **Komisariat Policji** – funkcjonariusze policji podejmują działania edukacyjne, prewencyjne oraz profilaktyczno-edukacyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy Dobre Miasto – w szczególności zaś dzieci i młodzieży.
- **Sąd oraz pracownicy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej** – zadaniem tego organu jest rozpoznawanie spraw, wydawanie orzeczeń i postanowień z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, prowadzenie spraw i rozmów dyscyplinujących, dotyczących demoralizacji i czynów karalnych wśród osób nieletnich oraz realizacji zadań o charakterze wychowawczo resocjalizującym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, które są związane z wykonywaniem orzeczeń Sądu.
- **Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna** – zadaniem tej instytucji jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a rodzicom i nauczycielom wskazówek wychowawczych oraz tych związanych z właściwym kształceniem dzieci i młodzieży.
- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie** – realizuje zadania związane z organizacją i prowadzeniem pieczy zastępczej, zapewnia wsparcie młodzieży usamodzielnianej, wspiera osoby niepełnosprawne z terenu gminy Dobre Miasto, a także prowadzi wsparcie specjalistyczne dla osób dotkniętych uzależnieniami oraz przemocą domową.
- **Organizacje pozarządowe** – na terenie gminy Dobre Miasto działa wiele organizacji pozarządowych, które realizują przedsięwzięcia oraz projekty skierowane na wspieranie dzieci, młodzieży, rodzin oraz zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy.
- **Sołtysi, Rady Sołeckie** – ściśle współpracują z instytucjami i organizacjami na rzecz poprawy funkcjonowania lokalnych społeczności, w tym rodzin, poprzez organizację i koordynację różnorodnych inicjatyw i projektów skierowanych do społeczności lokalnych.

Tabela nr 41 przedstawia typy rodzin w gminie Dobre Miasto objętych pomocą społeczną w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	Lata		
	2016	2017	2018
Rodziny ogółem, w tym o liczbie osób:	784	778	690
1	393	489	381
2	134	91	99
3	98	84	99
4	86	63	58
5	52	29	29
6 i więcej	21	22	24
w tym z dziećmi o liczbie	238	192	191
1	99	82	72
2	79	58	67
3	41	30	29
4	11	13	15
5	5	5	4
6 i więcej	3	4	4
w tym rodziny niepełne o liczbie dzieci:	99	80	92
1	46	38	41
2	29	21	28
3	18	14	14
4 i więcej	6	7	9
w tym emerytów i rencistów o liczbie:	130	141	159
1	92	106	119
2	23	26	29
3	7	5	4
4 i więcej	8	4	7

Źródło: Program wspierania rodziny na terenie Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2021

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, iż liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2016-2018 zmalała. Wskaźnikiem w ramach, którego nastąpił wzrost, jest liczba rodzin, w których strukturze znajdują się emeryci bądź renciści. Świadczy to po raz kolejny, o tym, iż jest to grupa społeczna, która wymaga coraz większego wsparcia – także w postaci pomocy społecznej.

Tabela nr 42 przedstawia powody ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej w gminie Dobre Miasto w latach 2016-2018

Powody ubiegania się o świadczenie	lata		
	2016	2017	2018
Ubóstwo	381	369	287
Bezrobocie	426	350	331
Niepełnosprawność	216	225	226
Długotrwała lub ciężka choroba	238	282	299
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	95	88	102
Alkoholizm	113	93	65
Narkomania	4	3	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	97	73	66
Bezdomność	14	22	19
Trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	10	9	12
Przemoc w rodzinie – ofiary przemocy	3	2	2
Zdarzenie losowe	7	5	9

Źródło: Program wspierania rodziny na terenie Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2021

W latach 2016 -2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście udzielił łącznie 1037 świadczeń pieniężnych, których powodem udzielenia było ubóstwo, bądź skrajne ubóstwo. Brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych stanowi poważną przeszkodę w życiu społecznym i aktywnym funkcjonowaniu mieszkańców Gminy na rynku pracy, bądź poszukiwaniu zatrudnienia. W latach 2016-2018– czyli w analizowanym okresie - liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z tytułu ubóstwa systematycznie spadała. Spadek w analizowanym okresie wyniósł 94 osoby – czyli 24,6%

Przyznawanie świadczeń z powodu ubóstwa jest działaniem niezbędnym, aby poprawić sytuację materialną osób, które w największym stopniu tego rodzaju pomocy potrzebują. Udzielanie takich świadczeń, aby w najlepszym aspekcie spełniały swoje zadanie, muszą być równocześnie powiązane z wieloma innymi działaniami wspierającymi, jak na przykład włączenie społeczne, aktywne poszukiwanie pracy oraz promocja idei samozatrudnienia i zintegrowanej współpracy.

W roku 2018 liczba rodzin z terenu gminy Dobre Miasto, którym przyznano świadczenie pieniężne z tytułu bezrobocia spadła - w stosunku do roku 2016 - o 95 osób – czyli o 22,3%. Jest to dobry trend, świadczący o tym, iż rokrocznie zmniejsza się zapotrzebowanie na tego typu świadczenia. Jednakże, na podstawie danych z analizowanego okresu – a więc 3 lat, nie można uznać tego za wskaźnik o charakterze trwałym.

Fakt bezrobocia i długotrwałego bezrobocia jest problemem społecznym, szeroko analizowanym i opisywanym. Wielomiesięczne i wieloletnie pozostawanie bez pracy, stanowi faktyczny problem społeczny, powodujący niepożądane skutki o charakterze społecznym: spadek poczucia własnej wartości, wyobcowanie społeczne, a niekiedy uzależnienia od różnego rodzaju używek.

Na podstawie danych przedstawionych w powyższej tabeli można wywnioskować, iż liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym

Mieście świadczenia pieniężne z tytułu niepełnosprawności w latach 2016-2018 utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie i stopniowo wzrastała. Wzrost w tym przypadku wyniósł 4,6%.

Niepełnosprawność stanowi dużą barierę społeczną w dwojaki sposób: osoba niepełnosprawna bywa niekiedy wykluczona z powodu licznych barier architektonicznych, a także spotyka się z problemami na rynku pracy. Opieka najbliższych członków rodziny znacznie ułatwia osobom niepełnosprawnym radzenie sobie w codziennym funkcjonowaniu, jednak kiedy osoba niepełnosprawna jest osobą samotną, wiele problemów o charakterze społecznym potrafi się wtedy znacznie kumulować.

Niezbędne jest ciągle podejmowanie działań - zarówno w zakresie likwidacji barier architektonicznych, znacznie utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne funkcjonowanie, jak i realizacji przedsięwzięć i projektów mających za zadanie aktywizację, włączenie społeczne oraz integrację osób niepełnosprawnych ze społecznością gminy Dobre Miasto.

Można również zauważyć, iż liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, przyznanych w latach 2016-2018 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wzrastała, utrzymując się na stosunkowo wysokim poziomie.

Spowodowane jest to stale pogarszającym się stanem zdrowia społeczeństwa zamieszkującego gminę Dobre Miasto oraz związane między innymi ze starzeniem się społeczeństwa. Powiększające się grono osób w podeszłym wieku, wymagających opieki lekarskiej lub hospitalizacji, spowodowane zjawiskiem starzenia się mieszkańców Gminy, powoduje konieczność przeznaczania coraz większych ilości środków na pomoc takim osobom, w tym także na świadczenia pieniężne lub kierowanie do MOPS, co z kolei wiąże się z ponoszeniem przez Gminę znacznych wydatków na pokrycie tego typu zdarzeń – związanych także z realizacją usług opiekuńczych. Zazwyczaj osoby starsze przekraczają ustawowe kryterium dochodowe kwalifikujące je do pomocy społecznej i sporadycznie korzystają z pomocy finansowej w postaci zasiłków celowych specjalnych. Niezbędne jest podjęcie działań, które będą miały na celu wielokierunkowe wsparcie osób długotrwale lub ciężko chorych, a także niezbędne jest wprowadzenie projektów mających na celu profilaktykę zdrowia oraz promocję aktywnego i zdrowego trybu życia. Należy poszerzyć/stworzyć także dostęp do lekarzy specjalistów oraz zwiększyć dostępność ośrodków opieki zdrowotnej -zarówno w zakresie przedłużenia godzin funkcjonowania ośrodków, jaki likwidowania istniejących obecnie barier architektonicznych, które są uciążliwe dla osób starszych oraz niepełnosprawnych.

Rodziny borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, których liczba w latach 2016-2018 wzrosła, są narażone na wiele negatywnych czynników społecznych, które dodatkowo utrudniają podejmowane próby reintegracji społecznej oraz zawodowej. Osoby takie nierzadko są wykluczane z lokalnego społeczeństwa, pozostawiane same sobie, co powoduje w nich poczucie jeszcze większej bezradności, a niekiedy frustracji.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych stanowi także dość duży problem w perspektywie międzypokoleniowej – dzieci i młodzież, których rodzice mieli tego typu problemy są bardziej narażeni na słabsze wykształcenie, poczucie odosobnienia od lokalnej społeczności, a w przyszłości mogą spotkać się z problemami na rynku pracy.

W tego typu sytuacjach niestety zauważany jest efekt powielania problemów opiekuńczo – wychowawczych przez kolejne pokolenia. Podjęcie działań zmierzających do ograniczenia tego zjawiska stanowi spore wyzwanie dla podmiotów realizujących politykę społeczną w gminie Dobre Miasto, jest jednak niezbędne, aby ta niekorzystna obecnie sytuacja jednoznacznie i trwale uległa w przyszłości poprawie.

Tabela nr 43 przedstawia wskaźniki na temat sytuacji rodzin w gminie Dobre Miasto w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	lata		
	2016	2017	2018
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	1685	1512	1416
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	784	778	690
Liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+	-	1560	1520
Liczba dzieci korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	159	121	115
Liczba dzieci korzystających ze stypendium socjalnego i zasiłku szkolnego	447	312	237
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny	720	808	901
Liczba dzieci korzystających z Karty Dużej Rodziny	470	525	582
Liczba wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	36	36	35
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	102	57	34
Liczba Asystentów Rodzin	4	3	3
Liczba rodzin mających nakaz współpracy z Asystentem Rodziny	17	18	20
Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny	34	35	35
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem Asystenta Rodziny	105	102	93

Źródło: Program wspierania rodziny na terenie Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2021

Dane wskazane w powyższej tabeli obrazują iż liczb osób a także liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Dobre Miasto rokrocznie maleje. Świadczy to o skuteczności działań podejmowanych przez instytucje odpowiedzialne za kreowanie polityki społecznej i ograniczanie zjawisk niepożądanych bądź niebezpiecznych. Znacznie spadła także liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty. Stanowi to potwierdzenie bardzo pożądanego zjawiska społecznego – spadek liczby różnorodnych niepożądanych zjawisk w rodzinach znajdujących się pod opieką MOPS w Dobrym Mieście.

Tabela nr 44 przedstawia szczegółowe wskaźniki dotyczące osób i rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty

Liczba rodzin objętych procedurą „NK”	34
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	37 w tym: 22 kobiety, 9

	mężczyzn i 6 dzieci
Liczba zakończonych procedur „NK” na skutek ustania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	14
Liczba sporządzonych formularzy „NK – A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę	13
Liczba sporządzonych formularzy „NK – C” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze	26
Liczba sporządzonych formularzy „NK – D” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze	20

Źródło: Dane z MOPS w Dobrym Mieście

Niewielkie zainteresowanie potencjalnych pracowników stanowiskiem asystenta rodziny, jest sporym utrudnieniem w realizacji zadań przez MOPS w Dobrym Mieście. Specyfika pracy oraz brak gwarancji ciągłości zatrudnienia, powoduje ograniczone możliwości pomocy osobom w trudnej sytuacji rodzinnej. Stanowi to także spory problem, ponieważ liczba rodzin wymagających objęcia wsparciem Asystenta ciągle rośnie.

Dość sporym problemem w znaczącej mierze wpływającym na dysfunkcyjność rodzin, jest fakt nadużywania alkoholu przez jej członków. Rodziny borykające się z problemem uzależnienia, oprócz wsparcia Asystenta Rodziny mają także możliwość korzystania z pracy socjalnej, którą na co dzień świadczą pracownicy socjalni w rejonach opiekuńczych oraz ze wsparcia specjalistycznego w osobach psychologa i prawnika, które oferuje Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie, funkcjonujący przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Poradnia Leczenia Uzależnień w Dobrym Mieście oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 45 przedstawia liczbę osób które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego psychologa i prawnika w latach 2016-2018.

Wyszczególnienie	lata		
	2016	2017	2018
Liczba osób korzystających ze wsparcia	130	115	140

Źródło: Program wspierania rodziny na terenie Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2021

Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego w latach 2016-2018 wzrastała – poradnictwo takie cieszy się sporym zainteresowaniem, w szczególności wśród osób znajdujących się w kryzysie rodzinnym. Stanowić może ono bardzo dobre narzędzie do zmotywowania członków rodzin znajdujących się z kryzysie, do przyjęcia pożądanych i właściwych postaw oraz zerwania z dotychczasowymi przyzwyczajeniami i nawykami.

Institucje i organizacje działające na rzecz poprawy sytuacji rodzin w gminie Dobre Miasto podejmować powinny w szczególności działania na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – w tym między innymi rodzin z trudnościami wychowawczo-opiekuńczymi, w których występują zjawiska przemocy i uzależnień oraz bezradność. Należy, w tych rodzinach, wdrażać inicjatywy zmierzające do budowania właściwych wzorców i postaw w procesie integracji oraz wspólnego spędzania wolnego czasu.

W gminie Dobre Miasto podstawową jednostką odpowiedzialną za realizację polityki społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Dobrym Mieście. Jest to samorządowa jednostka gminna, odpowiedzialna za diagnozę sytuacji społecznej w Gminie, rozpoznawanie i rozwiązywanie zastanych i pojawiających się okresowo problemów społecznych, wsparcie osób wykluczonych społecznie, grup defaworyzowanych i marginalizowanych pod kątem społecznym. Do zadań każdego Ośrodka Pomocy Społecznej należy szereg zadań, wśród których wymienić można przykładowe:

- opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- przyznawanie i realizacja świadczeń niepieniężnych (jak na przykład praca socjalna, schronienie, posiłek, mieszkania chronione, poradnictwo specjalistyczne, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej i inne),
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych (jak na przykład zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki i inne)
- praca socjalna,
- dożywianie dzieci z rodzin ubogich,
- pomoc osobom niepełnosprawnym, zależnym i niesamodzielnym,
- pomoc osobom mającym trudności z przystosowaniem społecznym,
- prowadzenie i zapewnianie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- pomoc osobom bezdomnym, uzależnionym i opuszczającym zakłady karne,
- monitoring stanu osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

Powyższe zadania, jakie realizuje każda jednostka pomocy społecznej, są jedynie przykładem jak szeroki i zróżnicowany jest ich wachlarz.

Kompetencje i umiejętności pracowników mają podstawowe znaczenie dla jakości świadczonych przez MOPS usług. Przygotowanie merytoryczne i rozwój umiejętności zawodowych kreowane jest przez pracodawcę także w formie szkoleń dla pracowników, odpowiednich do aktualnych potrzeb. Dominującą cechą pracowników MOPS jako zespołu pracowniczego jest wysoki poziom wykształcenia i kwalifikacji merytorycznych.

W roku 2018 pracownicy MOPS doskonalili swój warsztat pracy uczestnicząc w szeregu kursów, szkoleń, konferencji, seminariów i warsztatów podnoszących kwalifikacje umiejętności zawodowe.

W roku 2018 MOPS w Dobrym Mieście wydał łącznie około 4200 decyzji administracyjnych. Najwięcej decyzji administracyjnych, tj. 3136 wydano na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej. Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych wydano 1353 decyzji, z funduszu alimentacyjnego ok. 200 decyzji, z dodatków mieszkaniowych – 379 decyzji, z dodatków energetycznych – 220 decyzji, ze stypendium szkolnego 187 decyzji.

W 2018 roku z pomocy tut. Ośrodka skorzystało ok. 850 rodzin będących przedstawicielami/wnioskodawcami wszystkich wymienionych w powyższym zestawieniu środowisk. Nadmienić należy, że osoby i rodziny, które spełniały odpowiednie kryteria dochodowe mogły korzystać ze wszystkich form wsparcia jednocześnie. Ponadto pracownicy socjalni niejednokrotnie udzielali pomocy w formie pracy socjalnej osobom i rodzinom bez względu na dochód.

Tabela nr 46 przedstawia formy pomocy realizowanej przez MOPS w Dobrym Mieście w latach 2016-2018

Formy pomocy		Jedn. miary	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
1.	Zasiłki stałe	Liczba rodzin	140	143	129
		Wartość zł	738.841	723.973	683.146
2.	Składki na ubezpiecz. zdrowotne	Liczba rodzin	132	136	122
		Wartość zł	65.457	63.576	60.622
3.	Zasiłki okresowe	Liczba rodzin	396	337	346
		Wartość zł	652.742	556.930	530.000
4.	Schronienie	Liczba rodzin	12	12	11
		Wartość zł	48.606	59.900	74.090
5.	Posiłki dla dzieci	Liczba rodzin	324	246	65
		Wartość zł	280.071	220.929	54.929
6.	Posiłki dla dorosłych	Liczba rodzin	27	26	24
		Wartość zł	36.790	35.966	24.868
7.	Usługi opiekuńcze	Liczba rodzin	57	67	75
		Wartość zł	308.220	431.083	527.650
8.	Zasiłki celowe	Liczba rodzin	388	361	393
		Wartość zł	403.426	458.057	656.575
9.	Zasiłki celowe specjalne	Liczba rodzin	51	36	48
		Wartość zł	31.077	17.373	19.802
10.	Zasiłki celowe w związku ze zdarzeniem losowym	Liczba rodzin	7	5	9
		Wartość zł	17.330	9.700	32.000
11.	Opłaty za pobyt w DPS	Liczba rodzin	25	27	24
		Wartość zł	519.900	528.183	597.215
12.	Sprawienie pogrzebu	Liczba rodzin	2	2	0
		Wartość zł	3.518	2.562	0
13.	Praca socjalna	Liczba rodzin	690	685	690
14.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Liczba rodzin	3	3	3
		Wartość zł	29.571	35.221	36.468
15.	Wynagrodzenie należne opiekunowi przyznane przez sąd.	Liczba rodzin	1	1	1
		Wartość zł	1.218	1.218	1.218

Źródło: Dane z MOPS w Dobrym Mieście

Środowiskowy Dom Samopomocy

W gminie Dobre Miasto, z zakresu zadań zleconych, realizowane jest zadanie polegające na prowadzeniu ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – Środowiskowego Domu Samopomocy w Piotraszewie, jednak ŚDS organizacyjnie nie podlega Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej. Rolą Ośrodka w tym zadaniu jest tylko przygotowanie dokumentacji i wydanie decyzji kierującej osoby do uczestnictwa w zajęciach.

Środowiskowy Dom samopomocy w Dobrym Mieście dysponuje 40 miejscami dla swoich podopiecznych.

W 2018r. MOPS w Dobrym Mieście wydał 52 decyzje kierujące do środowiskowego domu samopomocy, 5 decyzji zmieniających odpłatność i 8 uchylających.

Działalność pracowników socjalnych

Pracownik socjalny w ramach swojej pracy przeprowadza wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania beneficjenta. Często zdarza się tak, że pracownik socjalny kilkakrotnie odwiedza środowisko w celu skompletowania wymaganych dokumentów. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są często odwiedzane w celu sprawdzenia uzgodnień przyjętych podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego, np.: w sprawie poszukiwania pracy, sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem specjalnej troski, kontynuowania nauki przez dziecko w szkole ponadpodstawowej czy ponadgimnazjalnej, jak również w innych sprawach. Podczas kolejnych wywiadów w środowisku, pracownicy socjalni analizują, czy wcześniej przyznana pomoc została właściwie wykorzystana. Pracownik przeprowadza również wywiady alimentacyjne na wniosek innych ośrodków pomocy społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie.

Ponadto: pomoc pracowników socjalnych w skompletowaniu dokumentów w celu uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, świadczeń rodzinnych, ustalenia prawa do emerytury lub renty przynosi pozytywne rezultaty.

W 2018r. pracownicy socjalni oprócz standardowych wywiadów środowiskowych w wersji papierowej wypełniali także 132 wywiady elektroniczne za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnianego bezpłatnie przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Do zadań pracowników socjalnych należało również sporządzanie decyzji administracyjnych. W 2017r. wydano 2600 decyzji przyznających oraz 46 odmownych, natomiast w 2018r. wydano 3136 decyzji oraz 20 odmownych.

Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W 2018 roku Ośrodek realizował program rządowy pt. „Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2018- asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Pomoc ta realizowana jest poprzez działania asystenta rodzinnego, który wspiera rodziny w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Asystent ma ułatwić rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczę zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 3 asystentów, w tym: jeden był zatrudniony ze środków gminy Dobre Miasto, natomiast 2 pozostałych w ramach przyznanej dotacji z

Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Łączny koszt zatrudnienia asystentów w 2018 r. wyniósł 57 059,41 zł, z czego kwota dotacji wynosiła 18 095 zł, środki własne 38 964,41 zł. Asystenci pracowali z 35 rodzinami, w których wychowywało się łącznie 93 dzieci.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście współfinansuje pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych. W 2018 r. Gmina współfinansowała pobyt 36 dzieci w pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 ust 8 i 9 w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na zamieszkanie dziecka, ponosi odpłatność za jego pobyt w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu 30%, w trzecim i następnym 50%. Zgodnie z zapisami Ustawy tutaj Ośrodek pokrywał częściowe koszty pobytu dzieci w ww. formach opieki zastępczej w wysokości 10%, 30% i 50% kosztu pobytu.

W 2017r. na ten cel wydatkowano kwotę: 182 096 zł, z czego za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych poniesione zostały koszty w wysokości 108 361 zł, a za pobyt dzieci w domach dziecka w wysokości 73 736 zł. Natomiast w 2018r. na ten cel wydatkowano kwotę: 214 187 zł, z czego za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych poniesione zostały koszty w wysokości 82 777 zł, a za pobyt dzieci w domach dziecka w wysokości 131 910 zł.

W 2018r. odbyła się kontrola problemowa z zakresu form pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2017r. do dnia kontroli, tj. 15 października 2018r. Działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie, nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości i nie wydano zaleceń. Jednakże w ocenie zespołu kontrolnego, zasadnym byłoby zatrudnienie kolejnego asystenta rodziny, z uwagi na dużą skalę rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, w celu stałego zabezpieczenia potrzeb.

Szczegółowe informacje z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Dobre Miasto za 2018r. zawiera Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Dobre Miasto za 2018r., które corocznie jest przedstawiane Radzie Miejskiej jako odrębny dokument.

Analiza SWOT, to metoda szeroko stosowana pierwotnie w sektorze prywatnych przedsiębiorstw, a obecnie także w programowaniu i planowaniu społeczno-gospodarczym.

Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

- Strengths – Mocne, silne strony;
- Weaknesses – słabe strony;
- Opportunities – możliwości, szanse;
- Threats – zagrożenia.

Dwie pierwsze z wyżej wymienionych ocen należą do kategorii uwarunkowań wewnętrznych, a więc zależą bezpośrednio od potencjału ekonomicznego i społecznego danego terenu, jego położenia czy stanu środowiska. Dwie pozostałe oceny to uwarunkowania zewnętrzne, czyli procesy makroekonomiczne i otoczenie konkurencyjne.

O ile dwie pierwsze kategorie, jako mocne i słabe strony danego obszaru, w dużej części możemy kształtować, o tyle w dwóch następnych musimy określić szanse i zagrożenia, jakimi mogą być dla gminy Dobre Miasto procesy zachodzące „na zewnątrz”, warunkujące jego rozwój, lecz na które nie mamy bezpośredniego wpływu.

Analiza SWOT jest bardzo przydatnym narzędziem do ustalania celów strategicznych i wyznaczania priorytetów. Opiera się ona na diagnozie i grupuje poszczególne problemy określając ich hierarchię. Może się zdarzyć, iż dokonując analizy, to samo zjawisko zakwalifikujemy raz jako szansę, raz jako zagrożenie – tak sytuacja jest możliwa i dopuszczalna.

Przystępując do przygotowywania analizy SWOT w gminie Dobre Miasto, zdefiniowano zakresy poszczególnych ocen:

- **Mocne strony** – są to obszary, w których obecne działania uważane są przez większość jako skuteczne, tak w odniesieniu do dzisiejszych, jak i przyszłych potrzeb, a stosowane metody oraz mechanizmy koordynacji i zarządzania są właściwe. Są to generalnie zjawiska pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania przyszłego rozwoju, a na ich kształt ma wpływ zarówno władza samorządowa, jak i społeczność Gminy .
- **Słabe strony** – to obszary występowania zjawisk, co do których nie wykorzystano wszystkich sposobów poprawy sytuacji, nie wytworzono skutecznych mechanizmów zarządzania, czy też nie wykorzystano istniejącego potencjału. Odnoszą się one zarówno do obecnych jak i przyszłych potrzeb, stając się barierami w wykorzystaniu szans rozwojowych. Są to zjawiska negatywne, ale możliwe do zmiany w obrębie Gminy .
- **Szanse** – to sfera działań i zjawisk, które mogą wspierać nasze planowane przedsięwzięcia i korzystnie wpływać na proces rozwoju społeczno-gospodarczego. Oceniając szanse, wskazywano prawdopodobieństwo ich powstania i ewentualny czas trwania. Zjawiska te mają charakter pozytywny z punktu widzenia możliwości rozwojowych gminy Dobre Miasto, jednakże wpływ na ich zaistnienie leży poza bezpośrednim, teraźniejszym zasięgiem władz i społeczności Gminy .
- **Zagrożenia** – to obszary, które niekorzystnie oddziałują lub będą w przyszłości oddziaływały na nasze planowane działania, mając niekorzystny wpływ na rozwój Gminy Dobre Miasto. Konieczne jest w tym przypadku określenie prawdopodobieństwa ich powstania, czasu trwania i znaczenia w procesie

rozwoju Gminy. Zagrożenia są zjawiskiem negatywnym, lecz ich występowanie leży poza możliwościami naszego bezpośredniego oddziaływania.¹³

Na spotkaniach w ramach Zespołu ds. Opracowania Dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019 – 2024 opracowano między innymi analizę SWOT Gminy Dobre Miasto, w zakresie sfery społecznej powiązanej z pozostałymi sferami – między innymi gospodarczą, przestrzenną edukacyjną czy środowiskową. W pracach nad analizą udział wzięli przedstawiciele różnych jednostek odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej i gospodarczej w Gminie - między innymi Urzędu Gminy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, jednostek oświatowych, organizacji pozarządowych, służb porządkowych i innych jednostek.

Tabela nr 47 przedstawia analizę SWOT terenu Gminy Dobre Miasto

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ NAZWA ➤ UROK MAŁEGO MIASTA ➤ SPORA LICZBA ZAKŁADÓW PRACY ➤ DUŻA LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH ➤ BOGATA SFERA USŁUGOWA ➤ WARUNKI NATURALNE ➤ ZAANGAŻOWANE INSTYTUCJE ➤ WYSOKI POZIOM BEZPIECZEŃSTWA ➤ WSPÓŁPRACA POMIĘDZY INSTYTUCJAMI ➤ ZAANGAŻOWANIE LOKALNYCH WŁADZ W ŻYCIE GMINY I MIESZKAŃCÓW 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ NIEWIELU LIDERÓW I ANIMATORÓW ➤ NIEZNAJOMOŚĆ NARZĘDZI DO AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ ➤ BRAK KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ I GMINNEJ ➤ DOBRY DOSTĘP DO EDUKACJI ➤ BRAK MIEJSC SPOTKAŃ DLA MIESZKAŃCÓW ➤ SŁABY STAN INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ➤ BRAK ZAJĘĆ W OKRESIE ZIMOWYM ➤ NISKA AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA ➤ BRAK MIEJSC DO ZACIEŚNIANIA WIĘZI RODZINNYCH
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ BLISKOŚĆ OLSZTYNA ➤ DUŻA POWIERZCHNIA ZBIORNIKÓW WODNYCH ➤ POTENCJAŁ MŁODYCH LUDZI ➤ DUŻA LICZBA LOKALNYCH TWÓRCÓW ➤ ROZWÓJ PRZESTRZENNY GMINY ➤ BUDZENIE POTRZEBY ZMIANY SPOŁECZNEJ ➤ ROZWÓJ AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ ➤ ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ ➤ DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY ➤ WSPIERANIE OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM I ZAWODOWYM ➤ OGRANICZANIE ZŁYCH WZROCÓW 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ODPŁYW MŁODYCH I WYKSZTAŁCONYCH MIESZKAŃCÓW ➤ STOPNIOWE STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA GMINY ➤ POSZERZAJĄCE SIĘ ZAJWISKO WYKLUCZENIA KOMUNIKACYJNEGO ➤ NISKA LICZBA ATRAKCYJNYCH OFERT PRACY ➤ NIEWYKORZYSTANY POTENCJAŁ SPOŁECZNY ➤ SPADAJĄCE KWALIFIKACJE ZAWODOWE MIESZKAŃCÓW ➤ ROSZCZENIOWE POSTAWY BENEFICJENTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ ➤ POGARSZAJĄCY SIĘ STAN ZDORWIA MIESZKAŃCÓW GMINY

¹³ Na podstawie dokumentu: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Mrągowskiego na lata 2007-2020, s. 96-97.

Źródło: opracowanie własne na podstawie spotkań roboczych Zespołu ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024.

ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DOBRE MIASTO NA LATA 2019-2024

Na podstawie diagnozy sytuacji gospodarczej i społecznej na terenie gminy Dobre Miasto, przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania założeń polityki społecznej w tej jednostce samorządu terytorialnego. Priorytetowymi w sferze przeciwdziałania zjawisku zagrożeń społecznych na terenie Gminy Dobre Miasto w latach 2019-2024, powinny być następujące obszary:

- 1) wspieranie rodziny i jej członków,
- 2) rynek pracy,
- 3) wspieranie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 4) zrównoważony rozwój mieszkańców Gminy,
- 5) budowanie sektora pozarządowego i ekonomii społecznej.

Na podstawie analiz przeprowadzanych podczas tworzenia części diagnostycznej niniejszego dokumentu, możliwym stało się określenie problemu głównego w zakresie skutecznego rozwoju polityki społecznej w gminie Dobre Miasto. Jako jego rozwiązanie postawiono podczas realizacji niniejszego Programu cel główny oraz cele szczegółowe zawarte w wymienionych powyżej obszarach interwencji.

Realizacja poszczególnych działań zawartych w tej części programu stanowić będzie rzeczywistą odpowiedź na zdiagnozowane deficyty oraz niedoskonałości, które do tej pory uniemożliwiały skuteczny i szybki rozwój społeczny w Gminie, a także dziedzin z nią powiązanych w sposób pośredni bądź bezpośredni – takich jak: rozwój kwalifikacji zawodowych mieszkańców Gminy, rozwój przedsiębiorczości, zwiększenie mechanizmów konkurencyjności na rynku pracy, a także wdrażanie rozwiązań innowacyjnych i nowych technologii w zróżnicowanych obszarach lokalnej gospodarki. Dodatkowo istnieje duże prawdopodobieństwo, iż realizacja celów poprzez szczegółowo określone tematycznie działania, pozwoli na rozwój pozostałych obszarów sektora społecznego, jak na przykład: rozwój postaw proobywatelskich, odbudowa więzi międzypokoleniowych, promocja zasad społecznie odpowiedzialnego biznesu, dziedzictwa kulturowego czy idei wolontariatu.

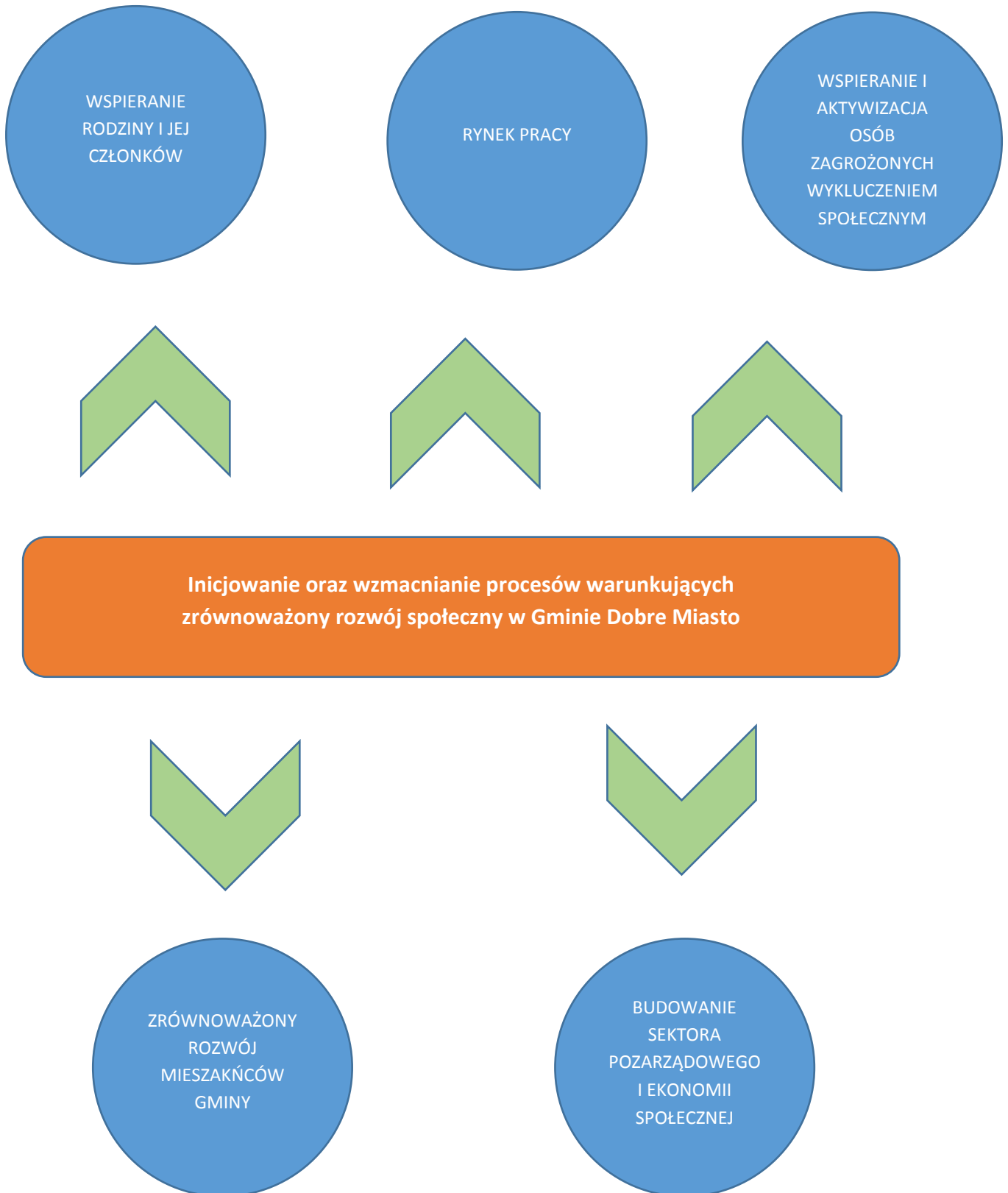
Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019 – 2024 brzmi:

Inicjowanie oraz wzmacnianie procesów warunkujących zrównoważony rozwój społeczny w Gminie Dobre Miasto

Wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019-2024 brzmi:

Gmina Dobre Miasto jako nowoczesny, atrakcyjny i bezpieczny dom dla wszystkich jego Mieszkańców i Gości

Poniższy schemat przedstawia misję oraz cele strategiczne, wyznaczające kierunki poszczególnych działań w gminie Dobre Miasto w latach 2019-2024.

WSPIERANIE RODZINY I JEJ CZŁONKÓW

Cel Szczegółowy nr 1:

Wzmacnianie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja spotkań informacyjnych i warsztatów doradczych dla rodziców,
- organizacja festynów rodzinnych i innych wydarzeń integrujących rodziny,
- organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży,
- wspieranie organizacji wzmacniających więzi rodzinne i międzypokoleniowe,
- organizacja spotkań i zajęć animacyjnych i aktywizacyjnych dla rodzin.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych i warsztatów doradczych dla rodziców,
- liczba zorganizowanych festynów rodzinnych i innych wydarzeń integrujących rodziny,
- liczba zorganizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży,
- liczba wspartych organizacji wzmacniających więzi rodzinne i międzypokoleniowe,
- liczba zorganizowanych spotkań i zajęć animacyjnych i aktywizacyjnych dla rodzin.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 2:

Wspieranie rodzin z dziećmi w kształtowaniu i wzmacnianiu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- tworzenie indywidualnych ścieżek rozwoju,
- realizacja spotkań z doradcami,
- organizacja treningów rodzicielskich,
- organizacja warsztatów z zakresu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- realizacja inicjatyw upowszechniających właściwe postawy rodzicielskie.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba stworzonych indywidualnych ścieżek rozwoju,
- liczba zrealizowanych spotkań z doradcami,
- liczba zorganizowanych treningów rodzicielskich,
- liczba zorganizowanych warsztatów z zakresu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- liczba zrealizowanych inicjatyw upowszechniających właściwe postawy rodzicielskie.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 3:

Działania profilaktyczne i edukacyjno-aksjologiczne na rzecz rodziny.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- realizacja programów profilaktycznych skierowanych do rodzin,
- doradztwo w zakresie właściwych postaw w rodzinie,
- organizacja szkoleń dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej i społecznej,
- organizacja spotkań i warsztatów ze specjalistami,
- tworzenie programów rozwoju rodziny

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych skierowanych do rodzin,
- liczba godzin doradztwa z zakresu właściwych postaw w rodzinie,
- liczba zorganizowanych szkoleń dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej i społecznej,
- liczba zorganizowanych spotkań i warsztatów ze specjalistami,
- liczba stworzonych programów rozwoju rodziny.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 4:

Profesjonalizacja kadr i instytucji działających na rzecz rodzin.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- udział pracowników sektora polityki społecznej w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- udział pracowników sektora polityki społecznej w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,

- udział pracowników sektora polityki społecznej w studiach podyplomowych,
- udział pracowników sektora polityki społecznej w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- wymiana doświadczeń podczas z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą,

Przykładowi realizatorzy celu:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, doradcy zawodowi, trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w studiach podyplomowych,
- liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- liczba spotkań pracowników sektora polityki społecznej z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 5:

Rozwój instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa i zdrowia.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- udział pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- udział pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- udział pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia w studiach podyplomowych,
- udział pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- wymiana doświadczeń podczas z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą.

Przykładowi realizatorzy celu:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, doradcy zawodowi, trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia która wzięła udział w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- liczba pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia która wzięła udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,

- liczba pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia która wzięła udział w studiach podyplomowych,
- liczba pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia która wzięła udział w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- liczba spotkań pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą.

Okres realizacji celu: 2019-2024

REALIZACJA OBSZARU STRATEGICZNEGO: RYNEK PRACY

RYNEK PRACY

Cel szczegółowy nr 1:

Wspieranie i aktywizacja osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

- przeprowadzenie działań diagnostycznych wśród osób znajdujących się w trudniej sytuacji zawodowej,
- wspólne inicjatywy z Urzędem Pracy w celu bieżącego i długofalowego wsparcia osób znajdujących się w trudniej sytuacji zawodowej,
- organizacja spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla osób znajdujących się w trudniej sytuacji zawodowej,
- działania i spotkania mające na celu podnoszenie kwalifikacji osób znajdujących się w trudniej sytuacji zawodowej,
- organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego Filia w Dobrym Mieście, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje pośrednictwa pracy, szkoły, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, doradcy zawodowi, trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych działań diagnostycznych wśród osób znajdujących się w trudniej sytuacji zawodowej,
- liczba wspólnych inicjatywy z Urzędem Pracy w celu bieżącego i długofalowego wsparcia osób znajdujących się w trudniej sytuacji zawodowej,
- liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla osób znajdujących się w trudniej sytuacji zawodowej,

- działania i spotkania mające na celu podnoszenie kwalifikacji osób znajdujących się w trudniej sytuacji zawodowej,
- liczba zorganizowanych spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia.

Okres realizacji celu: 2019 – 2024

Cel szczegółowy nr 2:

Ograniczanie zjawiska bezrobocia wśród kobiet.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- przeprowadzenie działań diagnostycznych wśród kobiet,
- wspólne inicjatywy z Urzędem Pracy w celu bieżącego i długofalowego wsparcia kobiet,
- organizacja spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla kobiet,
- działania i spotkania mające na celu podnoszenie kwalifikacji kobiet,
- organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego Filia w Dobrym Mieście, Ochotnicze Hufce Pracy, Agencje pośrednictwa pracy, szkoły, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, doradcy zawodowi, trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych działań diagnostycznych wśród kobiet,
- liczba wspólnych inicjatywy z Urzędem Pracy w celu bieżącego i długofalowego wsparcia kobiet,
- liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla kobiet,
- działania i spotkania mające na celu podnoszenie kwalifikacji kobiet,
- liczba zorganizowanych spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia.

Okres realizacji celu: 2019 – 2024

Cel szczegółowy nr 3:

Promocja aktywnych postaw na rynku pracy.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja spotkań branżowych,
- współpraca z Urzędem Pracy w zakresie promowania aktywnych postaw na rynku pracy,
- poszukiwanie inwestorów zainteresowanych rozpoczęciem działalności w gminie Dobre Miasto,
- współpraca z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- promocja dobrych praktyk i idei samozatrudnienia.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego Filia w Dobrym Mieście, Ochotnicze Hufce Pracy, Agencje pośrednictwa pracy, szkoły, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, doradcy zawodowi, trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych spotkań branżowych,
- liczba spotkań z przedstawicielami Urzędu Pracy w zakresie promowania aktywnych postaw na rynku pracy,
- liczba inicjatyw podjętych wspólnie z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- liczba inicjatyw z zakresu promowania dobrych praktyk i idei samozatrudnienia.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 4:

Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej w celu rozwoju rynku pracy.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- organizacja spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- stworzenie bazy istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- udział kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy w spotkaniach branżowych i konferencjach.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego Filia w Dobrym Mieście, Ochotnicze Hufce Pracy, Agencje pośrednictwa pracy, szkoły, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, doradcy zawodowi, trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- liczba zorganizowanych spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- liczba stworzonych baz istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- liczba zorganizowanych spotkań branżowych i konferencji dla kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy.

Okres realizacji celu: 2019-2024

WSPIERANIE I AKTYWIZACJA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cel szczegółowy nr 1:

Wspieranie osób starszych.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- likwidowanie barier architektonicznych,
- organizacja czasu wolnego dla osób starszych,
- organizacja spotkań integrujących i aktywizujących osoby starsze,
- organizacja spotkań umacniających więzi międzypokoleniowe,
- promocja aktywnych postaw i osiągnięć osób starszych.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dobrym Mieście, ośrodki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki służby zdrowia, kluby i organizacje sportowe, szkoły, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba zorganizowanych spotkań integrujących, aktywizujących i wzmacniających więzi międzypokoleniowe,
- liczba przedsięwzięć promujących aktywne postawy i osiągnięcia osób starszych,
- liczba stworzonych klubów seniora,
- kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 2:

Wspieranie osób niepełnosprawnych.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- likwidowanie barier architektonicznych,
- organizacja czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych,
- organizacja spotkań i wydarzeń integrujących osoby niepełnosprawne,

- rozwój infrastruktury w zakresie opieki stałej i doraźnej,
- organizacja spotkań informacyjnych, doradczych i integrujących rodziny osób niepełnosprawnych.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dobrym Mieście, ośrodki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki służby zdrowia, kluby i organizacje sportowe, szkoły, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba przedsięwzięć z zakresu organizacji czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych,
- liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń integrujących osoby niepełnosprawne,
- liczba pozyskanego sprzętu w zakresie opieki stałej i doraźnej,
- liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych, doradczych i integrujących rodziny osób niepełnosprawnych.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 3:

Wspieranie osób bezdomnych.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- przeprowadzenie działań diagnostycznych wśród osób bezdomnych,
- wspólne inicjatywy z instytucjami w celu bieżącego i długofalowego wsparcia osób bezdomnych,
- organizacja spotkań motywacyjnych dla osób bezdomnych,
- organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami,
- organizacja spotkań w ramach streetworkingu.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, ośrodki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych działań diagnostycznych wśród osób bezdomnych,
- liczba zrealizowanych wspólnych inicjatyw z instytucjami w celu bieżącego i długofalowego wsparcia osób bezdomnych,
- liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla osób bezdomnych,
- liczba zorganizowanych programów integracyjnych dla osób bezdomnych,
- liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami,
- liczba zorganizowanych spotkań w ramach streetworkingu.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 4:

Wspieranie osób zagrożonych przemocą lub/i uzależnieniami.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- opracowanie rocznych programów walki z przemocą,
- organizacja zajęć edukacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy,
- organizacja spotkań ze specjalistami,
- prowadzenie poradnictwa i warsztatów edukacyjnych i profilaktycznych,
- wspieranie i profesjonalizacja instytucji i służb odpowiedzialnych za walkę z przemocą.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, szkoły i placówki oświatowe, policja, ośrodki zdrowia, organizacje pozarządowe.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba opracowanych rocznych programów walki z przemocą,
- liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy,
- liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami,
- liczba przeprowadzonego poradnictwa i warsztatów edukacyjnych i profilaktycznych,
- liczba wspartych instytucji i służb odpowiedzialnych za walkę z przemocą.

Okres realizacji celu: 2019-2024

REALIZACJA OBSZARU STRATEGICZNEGO: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIESZKAŃCÓW GMINY

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIESZKAŃCÓW GMINY

Cel szczegółowy nr 1:

Profesjonalna edukacja i wymiana doświadczeń.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja czasu wolnego mieszkańców Gminy,
- organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- promocja aktywnych postaw i osiągnięć Mieszkańców Gminy,
- prowadzenie wymian młodzieżowych,
- organizacja wystaw i akcji promujących aktywne postawy i osiągnięcia Mieszkańców Gminy.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dobrym Mieście, ośrodki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki służby zdrowia, kluby i organizacje sportowe, szkoły, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy,

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego mieszkańców Gminy,
- liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- liczba inicjatyw z zakresu promocji aktywnych postaw i osiągnięć Mieszkańców Gminy,
- liczba przeprowadzonych wymian młodzieżowych,
- liczba zorganizowanych wystaw i akcji promujących aktywne postawy i osiągnięcia Mieszkańców Gminy.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 2:

Organizacja czasu wolnego Mieszkańców Gminy Dobrze Miasto.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- organizacja zajęć i zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży,
- promocja aktywnych postaw i osiągnięć dzieci i młodzieży,
- prowadzenie wymian młodzieżowych,
- organizacja wycieczek dla dzieci i młodzieży do instytucji naukowych, kulturalnych i sportowych

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dobrym Mieście, ośrodki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki służby zdrowia, kluby i organizacje sportowe, szkoły, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy,

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba podjętych działań z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- liczba zorganizowanych zajęć i zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży,
- liczba podjętych działań promujących aktywne postawy i osiągnięcia dzieci i młodzieży,
- liczba przeprowadzonych wymian młodzieżowych,
- liczba zorganizowanych wycieczek dla dzieci i młodzieży do instytucji naukowych, kulturalnych i sportowych.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 3:

Nauka partycypacji i odpowiedzialności obywatelskiej.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- promocja działalności organizacji pozarządowych wśród Mieszkańców Gminy,
- organizacja spotkań i warsztatów z Mieszkańcami w zakresie włączenia społecznego i obywatelskiego,
- promocja idei zrównoważonego rozwoju,
- działania mające na celu integrację Mieszkańców Gminy,
- organizacja zajęć, warsztatów i konkursów z zakresu przedsiębiorczości i postaw proobywatelskich.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, ośrodki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki służby zdrowia, instytucje, kluby i organizacje sportowe, szkoły, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy,

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba podjętych działań z zakresu promocji działalności organizacji pozarządowych wśród dzieci i młodzieży,
- liczba zorganizowanych spotkań i warsztatów z Mieszkańcami w zakresie włączenia społecznego i obywatelskiego,
- liczba podjętych działań z zakresu promocji idei zrównoważonego rozwoju,
- liczba podjętych działań z zakresu mające na celu integrację Mieszkańców Gminy,
- liczba zorganizowanych zajęć, warsztatów i konkursów z zakresu przedsiębiorczości i postaw proobywatelskich.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 4:

Rozwój kultury fizycznej i prozdrowotnej Mieszkańców Gminy.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do Mieszkańców Gminy,
- organizacja spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i zdrowego trybu życia,
- spotkania edukacyjne i aktywizujące z mieszkańcami gminy,
- organizacja wydarzeń i festynów promujących profilaktykę i zdrowy tryb życia,
- podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli sektora kultury fizycznej i sportu.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dobrym Mieście, ośrodki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki służby zdrowia, instytucje, kluby i organizacje sportowe, szkoły, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do Mieszkańców Gminy,
- liczba spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i zdrowego trybu życia,
- spotkania edukacyjne i aktywizujące z mieszkańcami gminy,
- liczba zorganizowanych wydarzeń i festynów promujących profilaktykę i zdrowy tryb życia,
- podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli sektora kultury fizycznej i sportu.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 5:

Wzmacnianie roli placówek edukacyjnych.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje Pracowników placówek edukacyjnych,
- organizacja wydarzeń promujących działalność placówek edukacyjnych,
- wsparcie rozwoju infrastruktury niezbędnej dla działalności placówek edukacyjnych,
- działania promujące dobre praktyki placówek edukacyjnych,
- zakup wyposażenia niezbędnego dla działalności placówek edukacyjnych.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, ośrodki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki służby zdrowia, instytucje, kluby i organizacje sportowe, szkoły, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje pracowników placówek edukacyjnych,
- liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działalność placówek edukacyjnych,
- liczba zakupionej infrastruktury niezbędnej dla działalności placówek edukacyjnych,
- liczba podjętych działań w zakresie promowania dobrych praktyk placówek edukacyjnych,
- liczba zakupionego wyposażenia niezbędnego dla działalności placówek edukacyjnych.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 6:

Wzmocnienie potencjału kulturotwórczego.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja spotkań i wydarzeń promujących potencjał kulturowy gminy Dobre Miasto,
- organizacja inicjatyw edukacyjnych z zakresu potencjału kulturotwórczego,
- nawiązywanie współpracy ponadregionalnej, krajowej i międzynarodowej w zakresie potencjału kulturotwórczego,
- organizacji kampanii informacyjnych w zakresie promocji potencjału kulturotwórczego,

- wzmocnianie instytucji i kadr w obszarze kultury.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Dobrym Mieście, organizacje pozarządowe, jednostki kultury, instytucje, kluby i organizacje sportowe, szkoły, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń promujących potencjał kulturowy gminy Dobre Miasto,
- liczba zorganizowanych inicjatyw edukacyjnych z zakresu potencjału kulturotwórczego,
- liczba inicjatyw w obszarze współpracy ponadregionalnej, krajowej i międzynarodowej w zakresie potencjału kulturotwórczego,
- liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych w zakresie promocji potencjału kulturotwórczego,
- liczba wspartych instytucji i kadr w obszarze kultury.

Okres realizacji celu: 2019-2024

REALIZACJA OBSZARU STRATEGICZNEGO: BUDOWANIE SEKTORA POZARZĄDOWEGO I EKONOMII SPOŁECZNEJ

BUDOWANIE SEKTORA POZARZĄDOWEGO I EKONOMII SPOŁECZNEJ

Cel szczegółowy nr 1:

Tworzenie i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków podmiotów ekonomii społecznej,
- organizowanie inicjatyw integrujących podmioty ekonomii społecznej,
- organizacja wydarzeń promujących działalność podmiotów ekonomii społecznej,
- współpraca z OWES,
- wspieranie współpracy w ramach partnerstw międzysektorowych.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących podmioty ekonomii społecznej,
- liczba zorganizowanych a wydarzeń promujących działalność podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba wspólnych inicjatyw podjętych wspólnie z OWES,
- liczba wspólnych inicjatyw w ramach partnerstw międzysektorowych.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 2:

Tworzenie i wspieranie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków organizacji pozarządowych,
- organizowanie inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe,
- organizacja wydarzeń promujących działalność organizacji pozarządowych,
- współpraca z OWES i OCOP,
- wspieranie współpracy w ramach partnerstw międzysektorowych.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, nauczyciele, doradcy, animatorzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków organizacji pozarządowych,
- liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe,
- liczba zorganizowanych a wydarzeń promujących organizacje pozarządowych,
- liczba wspólnych inicjatyw podjętych wspólnie z OWES i OCOP,
- liczba wspólnych inicjatyw w ramach partnerstw międzysektorowych.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 3:

Rozwój idei wolontariatu.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja spotkań informacyjnych z zakresu promocji wolontariatu,
- promocja idei wolontariatu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,
- organizacja konkursów promujących wiedzę o wolontariacie,
- wymiana informacji z zakresu idei wolontariatu,

- promocja dobrych praktyk w zakresie wolontariatu.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, , niezależni eksperci, nauczyciele, doradcy, animatorzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych z zakresu ekonomii społecznej,
- liczba zorganizowanych spotkań w zakresie idei wolontariatu,
- liczba zorganizowanych konkursów,
- liczba wypromowanych dobrych praktyk w zakresie społecznie odpowiedzialnego biznesu.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 4:

Kształcenie lokalnych liderów.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- organizacja różnorodnych warsztatów tematycznych skierowanych dla mieszkańców,
- organizacja prelekcji, wystaw i spotkań tematycznych,
- organizacja festynów rodzinnych i rodzinnych zawodów sportowych,
- organizacja rodzinnych wycieczek do instytucji kulturalnych i naukowych.

Przykładowi realizatorzy celu:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, nauczyciele, doradcy, animatorzy.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba zorganizowanych warsztatów tematycznych skierowanych dla mieszkańców,
- liczba zorganizowanych prelekcji, wystaw i spotkań tematycznych,
- liczba zorganizowanych festynów rodzinnych i rodzinnych zawodów sportowych,
- liczba zorganizowanych rodzinnych wycieczek do instytucji kulturalnych i naukowych.

Okres realizacji celu: 2019-2024

Cel szczegółowy nr 5:

Edukacja regionalna i dziedzictwo narodowe.

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- podejmowanie działań promujących regionalizmy,
- organizacja szkoleń z zakresu regionalizmów,
- promocja dziedzictwa regionalnego,

- promocja dobrych praktyk,
- organizacja spotkań i targów tematycznych.

Przykładowi realizatorzy celu:

Urząd Miejski w Dobrym Mieście, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, nauczyciele, doradcy, animatorzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- liczba działań promujących regionalizmy,
- liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu regionalizmów,
- liczba inicjatyw z zakresu promocji dziedzictwa regionalnego,
- liczba inicjatyw z zakresu promocji dobrych praktyk,
- liczba zorganizowanych spotkań i targów tematycznych.

Okres realizacji celu: 2019-2024

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

W świetle zapisów art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy nie tylko opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych, ale również jej późniejsza realizacja i ewaluacja.

Z uwagi na szerokie zaangażowanie przedstawicieli różnych sfer życia społeczno-gospodarczego gminy Dobre Miasto w budowanie Strategii, a także szczególne znaczenie współpracy międzysektorowej dla realizacji jej celów, niezbędne wydaje się również **utworzenie Zespołu monitorującego strategię**. Zostanie on powołany zarządzeniem Burmistrza Gminy Dobre Miasto jako ciało o charakterze inicjatywnym, konsultacyjnym i opiniodawczym. W skład zespołu powinni wejść przedstawiciele kluczowych instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację Strategii. Ważne jest zatem, aby w pracach uczestniczyli nie tylko reprezentanci jednostek organizacyjnych gminy, ale także m.in. sektora ekonomii społecznej. Do zadań zespołu będzie należało podejmowanie działań wspierających merytorycznie proces wdrażania Strategii, w szczególności poprzez:

- 1) pozyskiwanie, analizę oraz wymianę informacji na temat problemów i potrzeb społecznych w zakresie objętym strategią;
- 2) udział w opracowywaniu programów pomocy społecznej i innych dokumentów służących realizacji Strategii;
- 3) śledzenie i ocenę wpływu uwarunkowań zewnętrznych, np. zmian prawa, procesów ekonomicznych czy zjawisk społeczno-kulturowych, na aktualność założeń Strategii;
- 4) przygotowanie raportów monitoringowych zawierających informacje na temat stanu wdrażania Strategii;
- 5) przedkładanie wniosków i rekomendacji adresowanych do władz gminy.

Monitoring i ewaluacja Strategii należy do obowiązków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście w równym stopniu jak pozostałych podmiotów realizujących poszczególne cele zawarte w niniejszym dokumencie .

Głównym zadaniem wynikającym z procesu ewaluacji i monitoringu ma być odpowiedź na pytanie: Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu została zrealizowana wizja pomocy społecznej w gminie Dobre Miasto zawarta w niniejszym dokumencie?

Pytania szczegółowe, które mogą ułatwić monitorowanie i ewaluację Strategii to:

- 1) Czy cel główny i poszczególne cele szczegółowe zostały osiągnięte?
- 2) Czy udało się zrealizować poszczególne działania?
- 3) Czy pozyskiwane środki finansowe były wystarczające do realizacji poszczególnych przedsięwzięć?
- 4) Czy podejmowane działania były inne, niż te zawarte w Strategii, które wpisywały się w realizację wizji pomocy społecznej w gminie Dobre Miasto?
- 5) Czy nawiązana została wystarczająca współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami w gminie Dobre Miasto w celu realizacji założeń Strategii ?

W zakresie monitoringu i ewaluacji Strategii członkowie Zespołu lub osoby przez nich wskazane będą prowadziły monitoring w oparciu o narzędzie stanowiące załącznik do Strategii. Z uwagi na zaplanowany szeroki i kompleksowy charakter monitoringu, a także faktyczne terminy udostępniania szeregu danych statystycznych, zaleca się, aby raporty monitoringu były opracowywane i przesłane do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście do końca kwietnia roku następującego po okresie sprawozdawczym. Zgromadzone dane będą stanowiły podstawę do opracowania Raportu z realizacji Strategii, a następnie Raport ten będzie przedłożony Burmistrzowi i Radzie Miejskiej. Po ich zatwierdzeniu należy zapewnić możliwość swobodnego dostępu i zapoznania się z nimi przez obywateli, na przykład poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Skuteczny monitoring i ewaluacja opierać się będą na dwóch elementach:

Zespole monitorującym Strategię – zespole wspierającym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście w zakresie monitoringu i ewaluacji Strategii, w którym na zasadzie dobrowolności będą działać przedstawiciele instytucji i organizacji zaangażowanych w sferę polityki społecznej w gminie Dobre Miasto.

Corocznej ocenie stanu wdrażania Strategii – taka częstotliwość pomiaru pozwoli na regularne sprawdzanie bieżącego stopnia osiągania poszczególnych wskaźników oraz podejmowanie ewentualnych działań naprawczych.

Systematycznie prowadzony monitoring i ewaluacja Strategii dadzą możliwość kontrolowania działań podejmowanych w zakresie pomocy społecznej w gminie Dobre Miasto. Zebrane dzięki nim dane pozwolą również na skuteczniejsze planowanie przyszłych przedsięwzięć.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Realizacja kierunków działań zaplanowanych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2019 – 2024* będzie wymagała odpowiednich zasobów finansowych, ponieważ zasadniczo każde przedsięwzięcie generuje koszty. Jednym z podstawowych źródeł finansowania będzie budżet Gminy Dobre Miasto, w zakresie działań realizowanych przez jednostki organizacyjne i pomocnicze gminy w ramach swoich podstawowych, statutowych zadań. Pewien zakres działań jest ponadto możliwy do realizacji

komplementarnie lub nawet wspólnie przez Samorząd Gminy, Powiatu Olsztyńskiego, Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz inne jednostki – na podstawie zawieranych pomiędzy nimi porozumień.

Środki na realizację zadań będą pochodzić również z budżetu państwa – w postaci subwencji ogólnej oraz dotacji celowych. Część z nich trzeba będzie pozyskać biorąc udział w konkursach, ponieważ w tej kategorii mieszczą się programy rządowe oraz programy ministerstw. Wśród głównych programów w zakresie polityki społecznej można wskazać programy ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, takie m.in. jak *Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Gminne programy aktywizacji społeczno-*

zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego, Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 MALUCH, Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, Program Wieloletni „Senior+” etc.

Druga grupa źródeł finansowania to przede wszystkim środki z Funduszy Europejskich.

W trzeciej grupie źródeł finansowania mieszczą się natomiast środki prywatne pochodzące z fundacji (np. Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga, Fundacja PZU, Fundacja Orange, Fundacja Aviva), pieniądze od sponsorów, środki z 1% dla organizacji pożytku publicznego, darowizny, zbiórki publiczne i inne. Ta grupa źródeł jest dostępna przede wszystkim dla organizacji pozarządowych. Omawiane wcześniej możliwości pozyskania środków na realizację zadań zaplanowanych w Strategii również nie muszą być pozyskiwane przez samorząd gminy. W zależności od specyfiki programu bądź funduszu, realizatorami projektu mogą być podmioty ekonomii społecznej. Nieodzowna będzie więc współpraca i generowanie potencjału w postaci partnerstw międzysektorowych.

Określenie bardziej precyzyjnych ram finansowych Strategii nie wydaje się obecnie możliwe ani celowe. Planowanie finansowe ograniczone jest przede wszystkim przez szeroki zakres tematyczny dokumentu oraz pięcioletni okres jego obowiązywania. Korzystanie natomiast ze

środków pochodzących z programów pomocowych wiąże się z incydentalnością wsparcia ze względu na ich konkursowy charakter. Dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość, w tym zewnętrzne uwarunkowania prawne i ekonomiczne, powodują, że określanie w momencie tworzenia Strategii wysokości środków potrzebnych do realizacji jej zadań (zarówno po stronie dochodów jak i wydatków) stanowi poważne wyzwanie. Dlatego też adekwatne do faktycznych potrzeb kosztorysy będą tworzone w momencie planowania i aktualizacji budżetu Gminy Lubawa (w tym planów finansowych poszczególnych jednostek organizacyjnych) oraz opracowywania projektów uszczegóławiających założenia Strategii.

OBSZAR STRATEGICZNY – WSPIERANIE RODZINY I JEJ CZŁONKÓW

ROK REALIZACJI

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI /MIERNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
1. WZMACNIANIE FUNKCJI RODZINY JAKO NATURALNEGO ŚRODOWISKA ROZWOJU							
2. WSPIERANIE RODZIN Z DZIEĆMI W KSZTAŁTOWANIU I WZMACNIANU UMIEJĘTNOŚCI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH							
3. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I EDUKACYJNO – AKSJOLOGICZNE NA RZECZ RODZINY							
4. PROFESJONALIZACJA KADR I INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ RODZINY							

5. ROZWÓJ INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA							

*Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.

OBSZAR STRATEGICZNY – RYNEK PRACY

ROK REALIZACJI

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
1. WSPIERANIE I AKTYWIZACJA OSÓB W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY							
2. OGRANICZANIE ZJAWISKA BEZROBOCIA							
3. PROMOCJA AKTYWNYCH POSTAW NA RYNKU PRACY							
4. ROZWÓJ WSPÓŁPRACY MIĘDZYINSTYTUCJONALNEJ W CELU ROZWOJU RYNKU PRACY							

*Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.

OBSZAR STRATEGICZNY – WSPIERANIE I AKTYWIZACJA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

ROK REALIZACJI

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
1. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH							
2. WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH							
3. WSPIERANIE OSÓB BEZDOMNYCH							
4. WSPIERANIE OSÓB ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ LUB/I UZALEŻNIENIAMI							

*Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.

OBSZAR STRATEGICZNY – ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIESZKAŃCÓW GMINY

ROK REALIZACJI

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
1. PROFESJONALNA EDUKACJA I WYMIANA DOŚWIADCZEŃ							
2. ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO MIESZKAŃCÓW GMINY DOBRE MIASTO							
3. NAUKA PARTYCYPACJI I ODPOWIEDZIALNOŚCI OBYWATELSKIEJ							
4. ROZWÓJ KULTURY FIZYCZNEJ I PROZDROWOTNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY							
5. WZMACNIANIE ROLI PLACÓWEK EDUKACYJNYCH							
6. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU KULTUROTWÓRCZEGO							

*Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.

OBSZAR STRATEGICZNY – BUDOWANIE SEKTORA POZARZĄDOWEGO I EKONOMII SPOŁECZNEJ

ROK REALIZACJI

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
1. TWORZENIE I WSPIERANIE PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ							
2. TWORZENIE I WSPIERANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH LUB GRUP NIEFORMALNYCH							
3. ROZWÓJ IDEI WOLONTARIATU							
4. KSZTAŁCENIE LOKALNYCH LIDERÓW							
5. EDUKACJA REGIONALNA I DZIEDZICTWO NARODOWE							

*Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.